

SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS

Prenumerata metams:

Amerikoje \$2.50
Kanadoje ir Lietuvoje \$3.00

Pusei metų:

Amerikoje \$1.25
Kanadoje ir Lietuvoje \$1.50

Skelbimų kainas klauskite laišku.
"SANDARA"

327 E St., So. Boston, Mass.

SANDARA

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY

Published by Lithuanian National League of America.

Consisting of 85 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 10,000 Lithuanians in the City of Boston and about 700,000 in the United States.

"SANDARA"

327 E St., So. Boston, Mass.

Telephone So. Boston 2408.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

KAINA 5 CENTAI.

No. 29

So. Boston, Mass., Liepos-July 22 d., 1926 m.

Metas XIII

Kalnas Užgriuvo Traukinį.

117 žmonių žuvo.

VIENNA, Austrija, Iš priežasties didelio lietaus, žemė taip išlūžo, kad nuo aukščiausių kalnų, didžiausi žemės sluogsniai atsiskiria ir slenka žemyn. Vienas kalno sluogsnis, netoli Sarajevo beslinkdamas užgriuvo pro šalį einantį pasażier. traukinį ir užmušė jame važiuojančius 117 žmonių. Traukino vagonai, dideli užguliosios žemės sunkumu sulaužyti ir visas traukinys pasiliko užbertas dideliu žemės sluogsniu. Jeigu kurie žmonės ir liko neužmušti, tai jie turėjo užtrošksti.

Taipgi telegramos praneša ir apie kitas baisenybes, kokios dedasi Austrijoje iš priežasties didelio lietaus. Liepos 15 d. upei Ipek patvinus, netoli Belgrado prigėrė 49 žmonės. Vienoje lygumoje taip smarkiai pradėjo kilti vanduo, kad prigėrė 10 žmonių, 2,000 avių ir daugybė kitokių gyvulių. Žymus valdžios atstovai ir ministrai lanko nukentėjusias vietas. Austrijos gyventojai jaučiasi didelę paniką.

Kunigas aušovė žmogų bažnyčioje.

FORT WORTH, Tex. liepos 17 d. Šiandieną povakarį, kunigas J. Frank Norris savo bažnyčioje nušovė Elliot D. Chippasą, kuris buvo atėjęs į bažnyčią persergėti kunigą delei kokio tai jų dviejų pasitarimo. Jiem besikalbant bažnyčioje, kunigas išsitraukė revolverį ir paleido į tą žmogų keturius šūvius. Nuvežus ligoninėn Chippasas tuoj mirė. Kunigas tulą laiką buvo uždarytas belangėn, vėliaus tapo paleistas, užtačius \$10,000 kauciją. Nors kunigas mėgina policijai aiškinti, kad Chippasas norėjęs jį užmušti, bet tokiu aiškiniui nėra jokio rimto įrodymo, nes pas nušautąjį policija nerado jokio ginklo, kuris būtų ženklus pasikėsinimui ant kunigo gyvybės.

Policija mano, kad tarp kunigo ir to žmogaus buvo sutartis kokią svarbią paslaptį palaikyti. Bet kada kunigas pamatė, kad su Chippasu susitarti negali, tai geriaus jį nušovė, negu kad paslaptis būtų išėjus viešumon. Kunigas Norris yra didelis fanatikas. Jis visomis priemonėmis kovoja prieš evoliucijos mokslą Texas valstijoje.

Susirgo bebučiuodamas.

HOLLYWOOD, Cal. Viena judamų paveikslų kompanija pasisamdė ledų vežioją Red Grange, loštį judamuose paveiksluose. Jam buvo paduota loštį meliška rolė, kur reikėjo daug bučiuotis su mergina. Pradžėjus lošti vadovas pastebėjo, kad jis bučiuotų karščiau ir medijau. Bet ledinis budamas atšalęs nuo ledo, nors stengėsi savo užduotį atlikti, bet pagaliau suiro po nervai ir pasitraukęs nuo merginos pareiškė, kad jis jau susirgęs bebučiuodamas ir daugiau negalys. Girdi geriau ledą vežioti gaunant \$18 savaitinės algos, negu mergą bučiuoti.

Popiežius ekskomunikavo Meksikos valdžią.

MEXICO CITY. Popiežius XI ekskomunikavo Meksikos prezidentą Calles ir visą valdžią. Ekskomunikacija reiškia atskyrimą nuo tikėjimo ir bažnyčios, arba kai senovės laikuose budavo popiežiški prakeikimai. Mat popiežius mėgino Meksikoje gauti Romos kunigams plačias teisias, o Calles valdžia to neleido.

Ekskomunikavimų yra buvę gana daug. Vokietijos imperatorius Enrikas IV buvo ekskomunikuotas 1706 metais, per popiežių Grigorijų VII. Imperatorius Napoleonas buvo ekskomunikuotas 1809 metais, per popiežių Pius VII. Taipgi Italijos karalius Viktoras Emanuel buvo ekskomunikuotas per popiežių Pius IX.

Telegramos iš Vera Cruz praneša, kad 150 religijos skelbėjų apleidžia Meksiką pirm liepos 31 dienos, kada bus paskelbta naujoji religija.

Nuteisė 15 vaikų tėvą

PROVIDENCE, R. I. Už netinkama užlaikymą šeimos, Philip Sheridan, 15 kudiškių tėvas, tapo nuteistas kalėti 30 dienų. Policininkas, kuris buvo pasiūstas tą žmogų suareštuoti, teisme teisėjui pareiškė, kad jis suskaitęs, jo vaikus, kurių esą 15. Jis negalys suprasti, ar tas žmogus tokį buri gali geriau užlaikyti.

Suva žuvo gelbėdamas žmogų.

FRAMINGHAM, Mass. Donaldas Edmunsonas, 53 m. žmogus kirtu medį. Pakirstas medis virsdamas pakliudė ir nutraukė elektros vėlas, kurios užkrito ant žmogaus ir elektrą pradėjo krėsti. Suva išgirdęs žmogaus riksmą, leidosi pas jį ir pribėgęs su dantimis pagriebęs elektros vėlas norėjo nutraukti nuo žmogaus, kurios šunį ant vietos užmušė.

30 šeimynų neteko pastogės.

WILKES BARRE, Pa. 30 šeimynų turėjo apleisti savo namus, kurie gyveno ant Alden Coal Co. kasyklų viršaus. Mat toje vietoje pradėjo į kasyklas įgrūti žemė. Du namai griuvo virš 20 pėdų gilumon.

Vokietija spaudžia Lenkiją.

BERLYNAS. Vokietijos vyriausybė pasiuntė Lenkijai notą, kurioje reikalauja, kad Lenkija pildytų Hagos pasaulinio teismo arbitracijos sprendimą. Mat tas teismas yra išsprendęs, kad Lenkija, kuri užriebė vokiečių nuosavybes buvusiose Vokietijos teritorijose, sumokėtų Vokietijai atlyginimą \$100,000,000, arba grąžintų teritorijas.

Lietuvos Seimas perrinko Prezidiumą.

D-ras J. Staugaitis vėl išrinktas pirmininku.

Šiandien 30. VI. Seimas iš ryto svarstė vyriaus. socialio draudimo v-bos st. pakėtimą, kuris priimtas 2 skaitymais. Vieton 2 V. R. M. skiriamų, bus skiriama vienas atst., o kitą rinkns gydytojų prof. s-ga.

Sekimai eina Seimo prezidiumo perrinkimai, nes laikinojo jau išsibaigė kadencija.

Pirmininku vėl išrinktas D-ras J. Staugaitis 38 balsais iš 62 daylvaujančių posėdy. Kun. Krupavičius gavo 3 bals., ir p-Bistras 2, tuščių 18.

Pirmuoju vice-pirmininku išrinktas inž. Step. Kairys 38 b. II vice-pirm. antrą kart balsuojant išrinktas kun. Steponavičius 26 bals., Pirm. sekret. išrinktas p. Kinderis 40 b. Antro sekretoriaus rinkimai atidėti.

Kalėjime eksplodavo bomba.

CHICAGO, Ill. Čionai buvo nepaprastas atsitikimas, kur kalėjime, kuriame uždaryti kriminaliai kaliniai ir kaikuriuos iš jų lauke mirtis eksplodavo bomba, išgriaudama kalėjimo 12 colių storumo plytų ir cimento sienoje 18 colių didumo skylę. Manoma, kad buvo tikslas kalėjimo sieną išgriovius paliuosuoti kalinius.

282 katastrofos.

PARYZIUS. Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus paskelbtos statistikos rodo, kad per perėitus metus mūsų žemė turėjo 282 katastrofas, į kurias įeina potvieniai, žemės drebėjimai ir kitos didelės nelaimės. Daugiausiai yra nukentėjusi Europa, paskui seka Afrika. Japonija pergyveno 5 žemės drebėjimus, 4 potvinius, 6 audras ir vieną saulėkaitrą.

Girdejo meteoro eksplozija.

PORTLAND, Me. liepos 19 d. Čionais buvo girdimas neapsakomai didelis ir trenksmingas balsas erdvėje meteoro eksplozijos. Taipgi matėsi ir didelė mėlyna meteoro ugnis. Žmonės buvo labai išgązdinti.

Karalius diktatorium.

BRUSELIS, Belgija. Belgijos frankas nuolatos smunka ir jokiū būdu smukimą sulaukyti negali. Tas senatas, kuriame randasi daug socialistų nutarė karalių Albertą padaryti šešiams mėnesiams diktatorium, kuriam pavidama visa galė franko smukimo sulaukymui.

HOLLYWOOD, Cal. Iš Paryžiaus ir New Yorko ateina žinios, kad moteriški šliubiniai drabužiai, kurie iki šiol buvo naudojami baltos spalvos, bus pakeisti į šviesiai mėlynos spalvos.

Socialė padėtis Rusijoje

Prancūzų socialistas Henri Berand stai ką rašo "Maasbode" laikrastyje apie socialė padėtį Rusijoje: "Turint labai daug pinigų galima gerai Rusijoje gyventi: kas mažai teturi lėšų tam labai labai blogai. Ir jei kas neturi visai pinigų — badauja. Senieji žmonės visai gauti arba net išvažiuoti iš Rusijos, yra staurinamos. Kiti, taip vadinamieji proletariai gyvena blogai ir bent kiek geriau, kai gauna rublių. Ką vakarų komunistai pasakoja apie rusų padėtį, lieka gryn pasaka. Komunistinis eksperimentas yra dar neįdiles iš žmonių atminties. Šita rusų liaudies valstybė, šitas vakarų darbo klasei siuomas Kanaanas, yra savyje kapitalistinis režimas, pagrįstas žmonių nelygybe, silpnesniu išnaudojimu ir stipresniu savuaue — valstybės aikvojimui. Tai tikra tiesa. Kapitalistinis atgimimas visur žymus. Tas atgimimas pasireiškia liuksusu ir nelygybe, prabanga ir neturtėlių padėtimi prie ištaigingų restoranų slenkščio. Kada Maskvos internacionalas Vakarų Europos komunistams nuvokiatai obalsį diktuoja: mirtis buržuams! Klasių kova! Proletariato diktatura! Jie stato namus, bankams ir biržoms vėl iš naujo. Bet už tai tapo nužudyta: 28 vyskupai, 1219 kunigu, 6000 mokytojų, 9000 gydytojų, 54,000 karininkų, 260,000 kareivių, 12,000 stambių turtų savininkų, 350,000 proto darbininkų, 190,000 darbininkų, 80,000 ukininkų.

Lenkų amnestija.

VILNIUS. "Wilner Tog" praneša, kad lenkų vyriausybė ruošinti amnestijos projektą, kuris bus patiektas seimui, tik priėmus jam konstitucijos pakeitimą. Projektu numatoma amnestija politiniams nusikalčiams gudams ir ukrainiečiams, Lietuvos amnestijos projektas neliečia.

Gaisras kareivių barakuose.

CAMP DEVENS, liepos 19 d. Čionai kareivių barakuose kilo didelis gaisras. Kareiviams ėmus gaisrą gesinti ir išgelbėti kitus barakus nuo sudegimo, tapo sužeista 10 kareivių. Gaisru kilus, tarpe usvažiavusios minios, kur buvo apie 30,000 žmonių kilo didelė panika.

Lenkija neaiškioj padėty

WARŠAVA. Lenkija pergyvena labai neaiškioj padėty. Jos gyventojai nežino kokioje padėtyje jie šiandieną randasi. Pilsudskis daro neaiškios žygius ir rengiasi prie ko nebut, bet gyventojams tas nėra žinoma. Laikraščiai daro visokių spėjimų. Vieni rašo, kad Pilsudskis, kuris neseniai lankėsi Druskininkuose, palei Lietuvos rubežiu, esąs susitaręs su parubėzių kariūmene ir rengiasi pulti Lietuvą. Kiti sako, kad rengiasi daryti aktyvius žygius apsaugojimui savo karidorių į Dansigą.

Karo pavojus tarp Rumunijos ir Bulgarijos

BUCHARESTAS. Rumunija traukia didelius ginkluotos kariūmenės būrius į Bulgarijos parubėžį. Iš Bulgarijos pusės esą 400 ginkluotų vyrų, kuriems vadovauja Makedonijos teroristas Basil Teodoroff. Vėlesni pranešimai sako, kad rumunai perėjo Bulgarijos rubežių ir užėmė pozicijas.

Visur pavojinga.

SYRACUSE, N. Y. Moteris Bulsioniė darbuosi savo kieme. Pro jos kiemą gatve važiuo automobilius, kuriuo nupuodoles ratas smarkiai pasileido į kiemą ir trenkė į moteri. Moteris liko parmušta ant žemės ir smarkiai sutrenkta. Nugabata ligoninėn mirė. Gi važiuosieji automobilyje liko nesužeisti. Kaip pasirodo, tai šiandieniniame gyvenime kur žmogus nebuti, visur esi pavojuje.

Didelis lietus Japonijoje.

TOKIO. Iš priežasties didelio lietaus, Janguši, Vakajamos ir Hirošimo apielinkės, nuo didelių kalnų pradėjo slinkti žemė, kuri sulyg pranešimų sunaikinusi daugybę namų ir žuvo apie 40 žmonių. Vakarinėje Japonijoje buvė tokie lietus, kurie tiesiog ežerai pavertė užsėtus laukus, užtvindė upes, ant kurių nunešti tiltai ir šiaip neapsakomai dideli nuostoliai padaryti gyventojams.

Negali sulaikyti Franko smukimą.

ANTIBES, Francija. Francijos valdžia imasi visokių priemonių ir nei kaip negali sulaikyti Franko smukimą. Visokie budai buvo panaudojami ir niekas negelbsti. Kad gelbėjus franko smukimą ir pačią Franciją, liepos mėn. ankasi konferencijon bankininkai, kurie ši reikalą apkalbės. Konferencijon dalyvauja Montagu Norman, Anglijos Banko viršininkas, Benjamin Strong, New Yorko Rezervos Banko viršininkas, S. Parker Gilbert, generalis reperacijų agentas ir manoma, jog dalyvaus ir Hjalmer Schaacht. Vokietijos Reichsbanko pirmininkas.

Potvieniai Jugoslavijoje.

BELGRADAS. Pastaromis dienomis Jugoslavijoje pasidarė tokie dideli potvieniai, kokie kadaise yra buvę 50 metų atgal. Veik visoje šalyje patvinsta upės, kur žusta daug žmonių ir sunaikinama daug turto. Patvinus Bistrica upei palei miestą Petch, daug namų nunešta ir žuvo apie 40 žmonių.

Parengimai.

Liepos 24 d. Root River Parke, 4 mile Road, įvyks Sandaros 35 kp. Racine, Wis. Piknikas, kuris prasidės subačio po pietų ir tęsis iki nedidelios ryto. Visi dalyvaukite.

Liepos 25 d. Gale Park ave. bus Sandaros 45 kp., Cliffside, N. J. Piknikas/ rengiamas su nepaprastu smarkumu ir piknikas bus linksmas. Visi dalyvaukite.

Liepos 25 d. S. šakuno ukėje, 849 Oak st., Brookton, Mass. bus Sandaros 7 kp. So. Boston, Mass. Piknikas. Vieta labai grači ir piknikas bus linksmas. Dalyvaukite visi.

Liepos 25 d. Forest Parke, Sandaros 1 kp. piknikas, su prakalbomis ir kitais pamarginimais.

Rugpjūčio 8 d. Šabanskio ukėje, So. Sudbury, Mass. įvyksta Sandaros 9 kp. Cambridge, Mass. Piknikas bus labai linksmas. Patartina visiems dalyvauti.

A. L. T. Sandaros Reikalai

KLaidos PATAISYMAS.

Tilpusiam Sandaros XII seimo protkole buvo praleista nepažymėti sekanti dalykai.

1. Buvo skaitytas ir priimtas kontrolės komisijos raportas.
2. J. Kalmauskas, is Baltimore, Md. aukavo Namofondan \$5.00.

AUKA SANDAROS REIKALAMS.

Sandaros 33 kuopa is Norwood, Mass. kuri neprisieme Sandaros Seimui pasveikinimo su auka, tai dabar prisimene Sandaros reikalams \$10.00.

Norwood Sandariečiai kviecia visas kuopas ir Sandariecius, kad dabar atliktu savo uduotj, jei ja neatliko seime.

VASAROS SEZONO DARBAI.

Leidziant vasaros sezona, kur turime progos isvaiziuoti piknikus pasivaityti su buriaus lietuviu, kiekvienas Sandarietis gali atlikti dideli organizatyvi darba.

Nereikia praleisti nei vieno draugisko sujeimo, kur nebutu pakalbinti lietuviai stoti i Sandarieciu eiles; tapti "Sandaros" skaitytojais arba uzrasyti "Sandara" Lietuvon. Tokj organizatyvi darba gali atlikti kiekvienas Sandarietis. Tad imkime ir dirbkime. Tai yra kiekvieno Sandariecio pareiga ta atlikti.

K. J. Paulauskas, Centro sekretorius.

ATSISAUKIMAS.

I ALT. Sandaros kuopas, New Jersey vaistuos.

Siuomi kreipiuos prie gerbiamu kp. kaip tai: Cliffside, N. J., Newark, N. J., Paterson, N. J., taipgi ir i visas kitas, esancias sioj valstijoj. Kaip dabar vasaros laikas, matyti is musy organo "Sandaros" kituose valstijose rengiamas Apskriciu isvaiziuavimai. Kas labai naudinga. Bet mes, net neturedami apskricio, neturime ir rylio

tarp saves. Bandykime susiorganizuoti i viena didelę seimyna i surengkime visu virstu mnety kuopy isvaiziuavima. Skiriant pelna ten, kur musy gerbiamos kp. nusprems. Aisku, kad neuzmirs musy tvirtoves. Galesime susipažinti su musy idejos narėmis bei nariais ir veikėjais. Pasikalbėti, pasidalyti mintimis vienas su kitu. Tas pridotu daugiau energijos veikime organizacijos labui. Ir kaip vasaros laike, garioj tarp osianciu medeliu, tvru oru pakvepuoti, labai naudinga sveikatai. Pasikalbėje, pasitarę, gal ir apskriti pasisektu susivertiti. Atsiminkime tik ta, kur vienybē, ten galybē. I tai gerbiamos kp., ypac ju pirmininkai privaletu, ne perskaityti ir padeti siuo kelius zodelius, bet kviesti skubotus susirinkimus ir ta apsvarstyti su nariais. Kuri kp. greiciau i tai atsisauks, gaus garbes zodj. (Ne nuo manes bet nuo organizacijos). Apie vieta isvaiziuavimui ir programa, pasitarsime visi. Manau, neatsiras priešingy tam pažangos darbu prisimenant zodzius:

3) su kredito reikalui yra anksta suristas ir musy valutos pastovumas. Pagrindinis lito vertybes laidas, tai Lietuvos Banko autonominis veikimas, kuris yra numatytas Lietuvos banko statymu ir jo statusu. Bet Lietuvos banko veikimas gali buti ir sunkinamas tiek kitu kredito istaigu vienusiniu veikimu, tiek atskiru suinteresuotu grupiu nepaprasto pelno ieskojimu, tiek pagaliau, ir vyriausybes jeigu buty vedama tautos lesas svaisatomai politika. Vyriausybe pirmoje eileje yra suinteresuota, kad musy valiuta buty tvirta ir nepajudinama kaip buvo ligi siol, ir jos pastangos visas paprastas islaisdas padengti paprastomis pajamomis ir tuo budu islaikyti biudžeto lygsvara bus geriausias laidas ir lito pastovumui palaikyti. Taip pat budedama pastangy, kad uzsienu perkamos Lietuvos ukiiu butinos prekes eitu i Lietuva, kiek galima is pirmuju ranku, kad nereiktu permoketi. Be to vyriausybe des visas pastangas, kad neatsakomingu suinteresuotu grupiu ar ju istaigu spekuliatyvinio pobudzio kredite arba prekybos operacijos neveiktu neigiamai Lietuvos Banko emisijos ir kredito politikos ir neaikintu tai, kas visos tautos darbu ir vyriausybes pastangomis padaroma arba sutalpoma.

4) anksčiau pabrėžtas racionalingo taupumo ir darbingumo kelimo dėsniu finansy ukiu politikoj ves ir prie tarnautoju materialinio aprupinimo klausimo. Sunkus salies ekonominis gyvenimas ir taupumo reikalas neles tuojau didinti islaisdas valstybes administracijai laikyti. Taciau pašalinus visy eile trukumu administ. sutvarkyme ir paties darbo suskirstyme bus galima sutalpyti lesy, is kuriy ir teks pirmoje eileje pagerinti materialinis aprupinimas tu tarnautoju kurie dabar aprupinti nepakankamai, kad galetu tinkamai savo pareigas eiti. Sarysyje su tuo teks perziureti valstybes tarnautoju pensiju ir pasalyu istatymas ir pravesti tarnybos istatymas ir uztikinti tarnautoju gyvenima teises normomis, kad jie dirbami sunku darba, galetu ji branginti ir buty aprupinti senatveje.

Redakcijos pastaba: Draugas Mučinskas pajudino labai svarby klausima, paliečianti N. J. valstijos Sandaros kuopas. Kadangi mums zinoma ypac Newarko, Patersono ir Perth Amboj kuopos, kurios susideda is energingy ir veikliu nariy, tai neabejojame, kad tos kuopos atsilieps ir darbas bus varomas pirmyn.

Apskricio suorganizavimas turi neapsakomai dides svarbos. Kuopos susirissios i apskritju galetu nuveikti milžiniškus darbus, kuriy negali nuveikti pavieniai. Linkime N. J. valstijos Sandarieciams taip padaryti nevilkinant.

1) mokesciu srityje bus stengiamasi mokesciu našta paskirstyti taip, kad juos moketu tie, kurie moketi gali, ir kad patys mokesciai, vistiek kuriuo vardu vadinami ir kuriuo budu gaunami, buty imami ne is turto substancijos, o is turto arba darbo duodamo pelno. Del to tiek tiesioginius tiek ir netiesioginius mokescius, taip pat ir mutius reiks taip suderinti, kad je, sudarydami izdai pajamu saltinj, negriauty atskiru ukiiu gaminamos galias. O kad sitas svarbus teisingu mokesciu paskirstymo darbas buty atliktas kiek galima tinklingiau, prie Finansy Ministerijos bus istejtas organas, kur zemes ukio, pramonės, prekybos darbo ir vartotoju atstovai galės tarti savo kompetentinga zodj finansy o ypac mokesniu klausimais, kaip yra numatyta Konstitucijos 89 paragrafe. Be to artimiausiu laiku bus galutiniai paruošas atatinckamas istatymo projektas, kuris patj mokesniu ir rinkliavy paskirstyma ir ju emima padarytu priklausomu teises normu, o ne nuozijuros.

2) kredito stoka ir jo nepaprastas brangumas sunkiai sleigia visas ukio sritis ir mokesciu moketoju mokamaja galia. Patsai Valstybes izdas nera ir negali buti tinkama istaiga kredito operacijoms vesti, nors jame ir susikaupia arba gali su-

sikaupti lesy, naudotiny ir kredito reikalai reguluoti. Del to, vyriausybe des pastangy, kad izdo esamos kredito operacijos sumos (Taupomuju Kasu indėliai, Valstybinio Draudimo premijos ir kt.) kiek jos nereikalingos tu paciu istaigu einamiems reikalams ir butinai atsargiai, buty naudojamos per atatinckamas kredito istaigas kredito stokai pašalinti. Tam reikalui galės tarnauti atatinckamai reorganizuotas zemes bankas ir tos esamos arba naujai iskuriančios kredito istaigos (Liaudies Bankai ir p.), kuriros valstyb. izdo arba jos kredito istaigu gaunamus pinigus duos kreditingems ir kredito reikalingiems ukiniškams, pramoniniškams ir kitiems; neimdamos perdaug dideliu procentu.

5) anksčiau pabrėžtas racionalingo taupumo ir darbingumo kelimo dėsniu finansy ukiu politikoj ves ir prie tarnautoju materialinio aprupinimo klausimo. Sunkus salies ekonominis gyvenimas ir taupumo reikalas neles tuojau didinti islaisdas valstybes administracijai laikyti. Taciau pašalinus visy eile trukumu administ. sutvarkyme ir paties darbo suskirstyme bus galima sutalpyti lesy, is kuriy ir teks pirmoje eileje pagerinti materialinis aprupinimas tu tarnautoju kurie dabar aprupinti nepakankamai, kad galetu tinkamai savo pareigas eiti. Sarysyje su tuo teks perziureti valstybes tarnautoju pensiju ir pasalyu istatymas ir pravesti tarnybos istatymas ir uztikinti tarnautoju gyvenima teises normomis, kad jie dirbami sunku darba, galetu ji branginti ir buty aprupinti senatveje.

ZEMES UKIS.
Zemes Ukio reikaluose tarp kitu smulkesniu isdestymu raudame sekancius.
Vyriausybe des pastangy, kad svarbiausias musy krasto turas — miskas — nenykty ir jo plotai nemalezty. Tuo tikslu bus leidžiama kirsti misko tik tiek, kiek jo uzauga, o iskirnti plotai bus apsejami ir apzeldomi.
Kad ukininkai ir naujakuriai lengviau galetu gauti misko medžiagos savo ukio reikalams, vyriausybe des pastangy misko isgavima i valstybinu misky palengvinti ir suprastinti kiek tik leis technines taisyklingos misky eksploatacijos salygos.

6) anksčiau pabrėžtas racionalingo taupumo ir darbingumo kelimo dėsniu finansy ukiu politikoj ves ir prie tarnautoju materialinio aprupinimo klausimo. Sunkus salies ekonominis gyvenimas ir taupumo reikalas neles tuojau didinti islaisdas valstybes administracijai laikyti. Taciau pašalinus visy eile trukumu administ. sutvarkyme ir paties darbo suskirstyme bus galima sutalpyti lesy, is kuriy ir teks pirmoje eileje pagerinti materialinis aprupinimas tu tarnautoju kurie dabar aprupinti nepakankamai, kad galetu tinkamai savo pareigas eiti. Sarysyje su tuo teks perziureti valstybes tarnautoju pensiju ir pasalyu istatymas ir pravesti tarnybos istatymas ir uztikinti tarnautoju gyvenima teises normomis, kad jie dirbami sunku darba, galetu ji branginti ir buty aprupinti senatveje.

Vyriausybe nuosekliai vykdyt Zemes reformos istatyma, kol bus isdalinti beziemiams ir mažazemiams visi istatymo numatyti nusavinti zemes plotai. Kad pašalinti administracijos istaigu savuale, skirstant sklypus ir kad darbu suteikti daugiau teisetu, bus pakeista sklypu skirstymo tvarka ta prasme, kad apskriciu zemes reformos komisiju posėdžiai bus padaryti viešais, komisijos turės savo tarpe jurista, o istatymu vykdymo teisētumy pri-

žiurės aukščiausioji teismo įstaiga. Lygiai taip pat teismu bus pavesta išspręsti padarytas ligi šiol neteisėtumas.

Išveidama iš tos minties, kad duodama naujakuriui žemė tai nėra ukis, kad norint žemę tinkamai išnaudoti i trobesius, i sėklą ir inventorių reikia dėti mažais, tiek pat kapitalo, kiek verta pati žemė, vyriausybe des pastangy parupinti naujakuriams kredito trobesiams pastatyti, inventorui, sėkloms ir trašoms įgyti. Kadangi naujakuriams tenka savo ukis kurti nepaprastai sunkiose salygoje, bus dedama pastangy pa-

lengvinti naujakuriy mokesciu našta.
Kad padidinti musy dirvy, ganykly ir pievy našuma, bus atkreipta ypatingo dėmesio i sėklos bei pašaru tyrimo ir i bandymo darba. Ivairiose Lietuvos vietose artimiausioje ateityje bus įkurtos kelios bandymu stotys; i šj ypatingai svarbų bandymo darba bus intrauktos ir plačios ukininku masės.
Pagaliau bus atstaisyta ta skirauda, kuri buvo padaryta ukininkams, nevykusiai paskirstant žemes rušimis. Visos Lietuvos žemės bus surišuotos ir skriaudios atitaisytos.

energiam darbininkui skriaudai!

Kituose klausimuose socializmas irgi neturi rimto pastovumo. Paimkime, kad ir karo klausima, kuriam socialistai skelbiai esą didžiausi priešai. Prasiđėjus Didžiam Europos karui, kiekvienam buvo aišku, kad Vokietijos kaizeris turėjo tikslo, tapti viso pasaulio valdovu. Čia jau aiškiai matėsi Kaizerio godumas ir pasiryžimas dėti leteną ant pavergtų šalių žmonių. Socialistų visoje didžiomoje nubalsavo ir rėmė tokius kaizerio plenus.

Pažvelgus į socialistų vadus privaicame jų gyvenime, irgi matome didelį ir nepasotinamą jų godumą ir dar veidmainingų keliu nuo suagituotų žmonių sau turto griebimą.

As čia pavyzdin paimsiu lietuviskus socialistus.
Prasidėjus Europos karui, kada jau buvo aišku, kad ir Amerika neišliks nepačiūvus i jo bangas, lietuviski socialistai išleido tam tikras raudonas knygutes, kurias garsindami sakė: kuris nusipirks ir perskaitys tokia knygutę, tam nereikės eiti i kara! O kas gi to karo nebijo? Bijo jo visi. Suagituoti žmoneliai ėmė pirkti knygutes, o socializmo vadai dolerines pradėjo rauti, tartumei grybus po lietaus! Čia tinkamai išnaudota proga davė ne tik tukstančius dolerių, bet skaitlingą ir narių skaičių. Buvo proga išsistatyti raudonus murus, kuriuose šiandieną gyvena, o "raudonųjų knygucių" skaitytojai, tik kreivomis pro šalį eidami gali pasižiūrėti.

Socializmas kiek tvirčiau įsigalėjęs Anglijoj, Svedijoj ir Vokietijoj. Bet iki šiol nieko tokio neparodė. Anglijoj buvo mėginęs paimti valdyt šalį, bet nekas iš to neišėjo ir turėjo užleisti vietą kitoms partijoms.

Tas pats ir su lietuviais socialistais. Nors jie Lietuvoje neva parodė savo progresą tūkumiais rinkimais, bet yra abejotina, kad galėtų iškilti iki to, jog galėtų valdyti šalį. O jei taip ir buty, tai su juom nekaitaip atsiktų, kaip atsitiko Anglijoje.
Abelnai imant, bizniškai auklėjamam socializme darbininki jokia išganyra rasti negali. Kokj darbo žmogus gali jame turėti pasitikėjimą, jeigu to izmuro vadai žodžiais kovoja prieš kapitalizma, o darbaiš sau kapitalą krauna. Šiandieninėse socialistu istaigose dirbanti darbininkai yra ap sunkinti ir darbo valandomis ir negauna tinkamo atlyginimo. Tai tikras kai kuriems bizniškams izmas.

Kitą kartą pakalbėsime apie komunizma.

Girkalniškis.

INTERNACIONALIZMAS IR DEMOKRATIZMAS.

Šiandieniniame žmonijos gyvenime viešpatauja du izmai: Internacionalizmas ir Demokratizmas. Demokratizmas einu vienu ruožu, o Internacionalizmas skiriasi i tris šakas: Klerikalizmas, Socializmas ir Komunizmas arba bolševizmas. Klerikalnis internacionalizmas yra juodas, o socialistinis ir komunistinis raudonas, bet patsai principas, ant kurio jie pasilauko, veik visy yra vienodas.

KLERIKALIZMAS.

Klerikalis internacionalizmas yra jau tukstančiu metų senumo. Jis kadaise buvo labai galingas ir žiauriai valde pasaulj, kada juodojo internacionalo galva Romos papa turėjo didelę galę. Istoriai mums parodo, kiek lauzų yra sukures šis izmas ir kiek nekaltų žmonių ant jo liko sudėginta, kurie vadovaudamosi sveiku ne apnuodintu protu jam buvo priešingi. Žodžiu sakant, istorijos daviniai mums parodo, kad juodasis klerikalinis internacionalizmas, kuris neva skelbia Kristaus moksla, yra paliejęs upelius žmonių kraujo bei asarų. Kadangi šis klerikalnis izmas buvo ir yra vykdomas per perversvartą, per grasinimus, tai nors jis ir yra tukstančiu metų senumo, nors nuo tamsios žmonijos praeities yra įleides savas šaknis, bet šiandieną jo obalsai kas kart randa mažesni pasitikėjimą ir jo įtaką žmonioje kasdieną mažėja.

Juodasis klerikalinis internacionalizmas pasilauko tik žadėjimai, kuriais patiki nuo Šiandieninės civilizacijos atsilię žmonės. Mat šis izmas turi aukščiausiu sau tikslu, tai užstoti kelj kylančiam žmonijos susipratimui, nes kur žmonių susipratimas kyla, ten šis izmas smunka. Partaigi klerikalizmas laiko sau už uduotj, kad valstybese dasigaut prie valdžios vairo ir uždeju asria cenzura neleisti žmonėms skaityti moksliskas knygas bei laikraščius. Tokje jo žygiai aiškiai apsisireiskē ir lietuviu gyvenime, kada klerikalizmas laikē salies valdžia.

Klerikalizmo didžiausiu obalsiu yra: "Duok man viską ką tik tu turi, o tu užtai gausi atlyginimą po mirties. Nekrauk turtu, nes tas tave nuves i pragara. Neskaityk mokslisky knygy nei laikraščiu, nes tai yra velniškas išmislas. Visą ką tik turi, atiduok bažnyčiai, melskis, pasininkauk, klausyk tą ką to izmo vadai kumigai sako, tai tik tada busi laimingas po mirties."

Tamsesnis žmogelis, kuris iš pat maži dienų yra pasidaves vergauti tam izmui, akiai tiki tokiems posakiams. Gi klerikalizmo vadai, pasinaudodami žmonių tamsumu, kraunasi sau turtus, gyvena pertekliuje visoki gerybiy ir vis galvoja, kaip puikiau buty galima įvaizuoti dangiškas grožybes, kuriomis pasekmingiau viliot ne susipratusių žmones ir kaip baisiau įvaizuoti pekliškas baisesnybes: degančias ugnis, velnisi su šakėmis ir tam panašiai.

Bet žmonijos susipratimas kyla. Žmonija atbunda iš miego. Ji mato, kad šiandieninės civilizacijos mokslas, i trupiniu muša juodojo klerikalinio internacionalo skelbiamas pasakaites.
Klerikalizmo vadai, dar trumpoje praetyje skelbē, kad matomos žvaigždės, tai esančios dangaus papušalas; perlukas, esąs Dievo rustybės ženklas; musy žemē, esanti pa-

lengvinti naujakuriy mokesciu našta.
Kad padidinti musy dirvy, ganykly ir pievy našuma, bus atkreipta ypatingo dėmesio i sėklos bei pašaru tyrimo ir i bandymo darba. Ivairiose Lietuvos vietose artimiausioje ateityje bus įkurtos kelios bandymu stotys; i šj ypatingai svarbų bandymo darba bus intrauktos ir plačios ukininku masės.
Pagaliau bus atstaisyta ta skirauda, kuri buvo padaryta ukininkams, nevykusiai paskirstant žemes rušimis. Visos Lietuvos žemės bus surišuotos ir skriaudios atitaisytos.

energiam darbininkui skriaudai!

Kituose klausimuose socializmas irgi neturi rimto pastovumo. Paimkime, kad ir karo klausima, kuriam socialistai skelbiai esą didžiausi priešai. Prasiđėjus Didžiam Europos karui, kiekvienam buvo aišku, kad Vokietijos kaizeris turėjo tikslo, tapti viso pasaulio valdovu. Čia jau aiškiai matėsi Kaizerio godumas ir pasiryžimas dėti leteną ant pavergtų šalių žmonių. Socialistų visoje didžiomoje nubalsavo ir rėmė tokius kaizerio plenus.

Pažvelgus į socialistų vadus privaicame jų gyvenime, irgi matome didelį ir nepasotinamą jų godumą ir dar veidmainingų keliu nuo suagituotų žmonių sau turto griebimą.

As čia pavyzdin paimsiu lietuviskus socialistus.
Prasidėjus Europos karui, kada jau buvo aišku, kad ir Amerika neišliks nepačiūvus i jo bangas, lietuviski socialistai išleido tam tikras raudonas knygutes, kurias garsindami sakė: kuris nusipirks ir perskaitys tokia knygutę, tam nereikės eiti i kara! O kas gi to karo nebijo? Bijo jo visi. Suagituoti žmoneliai ėmė pirkti knygutes, o socializmo vadai dolerines pradėjo rauti, tartumei grybus po lietaus! Čia tinkamai išnaudota proga davė ne tik tukstančius dolerių, bet skaitlingą ir narių skaičių. Buvo proga išsistatyti raudonus murus, kuriuose šiandieną gyvena, o "raudonųjų knygucių" skaitytojai, tik kreivomis pro šalį eidami gali pasižiūrėti.

Socializmas kiek tvirčiau įsigalėjęs Anglijoj, Svedijoj ir Vokietijoj. Bet iki šiol nieko tokio neparodė. Anglijoj buvo mėginęs paimti valdyt šalį, bet nekas iš to neišėjo ir turėjo užleisti vietą kitoms partijoms.

Tas pats ir su lietuviais socialistais. Nors jie Lietuvoje neva parodė savo progresą tūkumiais rinkimais, bet yra abejotina, kad galėtų iškilti iki to, jog galėtų valdyti šalį. O jei taip ir buty, tai su juom nekaitaip atsiktų, kaip atsitiko Anglijoje.
Abelnai imant, bizniškai auklėjamam socializme darbininki jokia išganyra rasti negali. Kokj darbo žmogus gali jame turėti pasitikėjimą, jeigu to izmuro vadai žodžiais kovoja prieš kapitalizma, o darbaiš sau kapitalą krauna. Šiandieninėse socialistu istaigose dirbanti darbininkai yra ap sunkinti ir darbo valandomis ir negauna tinkamo atlyginimo. Tai tikras kai kuriems bizniškams izmas.

SOCIALIZMAS.

Socializmas yra "Raudonojo Internacionalizmo" šaka. Raudonasis internacionalizmas pasidalina i dvi šakas: socializmas ir komunizmas. Tarp tų dviejy izmų yra visai nedidelis skirtumas.
Šis izmas daugiausiai yra žinomas nuo Markso laikų. Socialistinį Internacionala Marksas istejė 1864 m. Nors jau 62 metai, kaip socialistiskas internacionalas gyvuoja, bet tam izmui nebuvo lemta išsipleťoti, kad galetu valdyti pasaulj. Iki šiam laikui visame pasauly socialistu randasi apie 23,000,000.

Socialistai nuolatos skelbia, kad jie esą didžiausi karo priešai. Taipgi jie skelbia nacionalizacija. Mat jų yra tikslas, kad valstybese esanti didesni žemes plotai, neprivalo buti išdalinti bežemiams, bet tas žemes reikia nacionalizuoti (paimti valdžios nuosavybē) ir lai po valdžios priežiura kumečiai dirba, užtai gaudami sau atlyginimą. Vadinasi, socialistiskoj gadynej ukininkas laisvės neturėtų; jis buty amžinas valdžios vergas. Nors vienas bus sumaniausias ir darbščiausias, o kitas tinginys ir žioplas, socialistiskoj gadynej bus lygus ir toki pat užmokestj gaus.

Šiame klausime socialistai yra skaudžiai suklyde. Tokia sistema įvedus, tai kaip tik buty tinginiams pataikavimas, o darbščiu ir sumaniu darbininku skriaudimas. Daleiskime: valdžia duos mums dviem draugam po 15 hektary žemės ir paramos tinkamam ukio sutvarkymui. Vienas nesigailėdamas savo trisuo, išdirbsime ukj gerai ir turėsime gerą pelnā. Kitas tinginiaudamas apleys uke ir vos galės pasilaikyti. Vadinasi, abu stotant ant lygiy, vienas bus pasturintis o kitas ubagas. Taj kas tam kaltas? Aisku, kad to žmogaus neapsukrumas ir tinginystē. Tokius darbininkus sustačius darban socialistiskoj gadynej, tai kaip tik buty tinginiui ant naudos, o

JUOKAI.

Gerai atsakė.

Kartą airišų kunigas važiuodamas per ukus, sustojo pas vieną ukę, ant kurios dirbo keletas vaikęy, sustojus klausia: — Vaikai, ką jus ča veikiat toks burys?
Vaikai atsako: — Vieni dirbam ant ukės lauko darbus, kiti prižiurim gyvulius ir tt.

Kunigas sako toliau: — Aš esu kunigas tokios ir tokioks parapijos ir esu tas, kuris mokina žmones ir rodau jiems kelj i dangu. Veliaus klausia: vaikai, ar jus nežinot kuris kelia eina i Zanzgro?
Vienas iš vaiku mažiausias sako: — O, tu senas kriaužli, tu sakai, kad tu rodai žmonėms kelia i dangu, o nežinai kelio i tą purviną Zanzgro.

Du žencioiai.

JONAS: — Na ir pasakyk, Petrai, kodėl tokis susirupinēs atrodai?
PETRAS: — Kur čia, broleli! busi linksmas, jeigu moteris pabėgo. Bet kas tau yra, kad tu irgi surugēs atrodai?
JONAS: — Aš esu nelinksmas todėl, kad mano moteris nuo manes nebėga.

Nepaprastas pasisekimas.

ŠIMAS, Petriui: — Ar pažinai Augustą. Jam nepaprastai sekėsi gyventi.
PETRAS: Kaip tai, juk jis miršta?
ŠIMAS: Na tame tai ir gluđi esmė, bet jam sekėsi.
— Na, žiūrėk, krito iš orlavio, ir pataikē tiesiai ant ligoninės stogo.

Naujos vyriausybės deklaracija

(Tasa) Finansai.

Finansy srityje vyriausybe eis salies gaminamiasis jegas skatinamosios ir pacios gamybos islaisdas mažinamosios politikos keliu. Sitokia politika pirmoje eileje bus reikalinga racionalingumo taupumo ir darbingumo kelimo tiek valstybes bindzete ir administracijos aparate, tiek visos salies pilieciy privatiniame ukyje. Tai reiskia, kad reiks, taupant lesas, ziures ir to, kad nemalezty, o kiltu darbingumas; kad neblogetu, o tobuletu valstybes tvarkymo darbas; kad nemenketu, o kiltu ir klestetu salies ukio ir respublikos pilieciy kultura ir gerove; kad, pagaliau, sitas siu dienu ukio geroves kelimas nebuty daromas nei plaiciuju miniu skurdu, nei atities karty vargo kaina.

Sitokias pagrindais vedama finansy politika visu pirma ziures visy krašto, o ne atskiru žmoniu ar ju grupiu reikalu. O kadangi Lietuva yra zemes ukio kraštas, tai ir jos finansy ukis bus derinamas su šiuo pagrindiniu Lietuvos žmonių gyvenimo šaltiniu. Tai nereiškia, kad turės but ar bus neigiamos kitos visuomenės ukio šakos, kain antai pramonė ir prekyba. Šalis be savo pramonės turētu daug nuostoliy, nes reiktu išvežti i užsienj ir pigiai parduoti žalia medžiaga ir brangiai moketi kitiems kraštams už reikalingus dirbinius ar apdirbtus produktus. Taip pat šių dienu ukis negali apsieiti be prekybos. Tačiau pramonė ir prekyba yra tik tiek jų pačių prigimtios tiekiamoms ir žmonių darbo kuriamoms salygoms. Delto ir aktyvos paramos iš vyriausybės šalia žemes ukio tegali tikėtis tik tai tokia prekyba ir pramonė, kuri savo ir

timi ir veikimu gali prisidėti prie salies ukio pagrindų tvirtinimo ir jos gyventojų buvijo bei darbo salygų gerinimo. Pirmoje eileje, čia stovės tos prekybos ir pramonės imones, kuriros artimiausiu keliu duos savo gaminius vartotojams, kaip antai kooperatyvai.

Einant prie atskiru finansy politikos dalyku vyriausybė nurodo tokius žygius:
1) mokesciy srityje bus stengiamasi mokesciu našta paskirstyti taip, kad juos moketu tie, kurie moketi gali, ir kad patys mokesciai, vistiek kuriuo vardu vadinami ir kuriuo budu gaunami, buty imami ne is turto substancijos, o is turto arba darbo duodamo pelno. Del to tiek tiesioginius tiek ir netiesioginius mokescius, taip pat ir mutius reiks taip suderinti, kad je, sudarydami izdai pajamu saltinj, negriauty atskiru ukiiu gaminamos galias. O kad sitas svarbus teisingu mokesciu paskirstymo darbas buty atliktas kiek galima tinklingiau, prie Finansy Ministerijos bus istejtas organas, kur zemes ukio, pramonės, prekybos darbo ir vartotoju atstovai galės tarti savo kompetentinga zodj finansy o ypac mokesniu klausimais, kaip yra numatyta Konstitucijos 89 paragrafe. Be to artimiausiu laiku bus galutiniai paruošas atatinckamas istatymo projektas, kuris patj mokesniu ir rinkliavy paskirstyma ir ju emima padarytu priklausomu teises normu, o ne nuozijuros.

2) kredito stoka ir jo nepaprastas brangumas sunkiai sleigia visas ukio sritis ir mokesciu moketoju mokamaja galia. Patsai Valstybes izdas nera ir negali buti tinkama istaiga kredito operacijoms vesti, nors jame ir susikaupia arba gali su-

ti priemones, kurios pakeista sklypu skirstymo tvarka ta prasme, kad apskriciu zemes reformos komisiju posėdžiai bus padaryti viešais, komisijos turės savo tarpe jurista, o istatymu vykdymo teisētumy pri-

**DEVYNIOLIKTOJO AMŽIAUS
REALYBĒS IR VAIZDAI.**

(Iš G. H. Wells'o — V. K. R.)

(Tāsa)

Tais metais ir paskui ligūsto nesustitvarkymo metais jvyko Indijoje tokiu dalykū, kaip neap- ginkluotų miņu skerdynēs Amritsar'e, kur bu- vo artī du tukstanciū ūmstū ir šūeistū žmo- niū, kur buvo plakimū ir kitokiū pažeminančiū žiaurumū, sakyktu valdininkū terorās. Visā tai sukēlē didēliausio nusistēbējimo, kai Hunter'o Komisija 1919 metās paskelbē tuos dalykus britū visuomenē. Liberaliskāi nusi- stāciusiose anglosē, kurie nori žiūrētī j savo imperijā, kaip j laisvū tautū sajungā, šios reveliacijas apie barbariskās jū administrā- riū ūpatybes, sukēlē didēlo ir suprantamo su- sirupinimo ir pasipikitinimo.

Bet dar neatējo laiks rāsyti tū istorijos skyrī, kurj pati Indija savā pradējusi kur- ti... Negalime čia detaļai gilintīs j tuos du ne- nusistovējusis klausimus naujoje Indijoje, ko- vojancioje uz savo atsirādīmā. 1919 metų j- statyme del Indijos valdzīs jau turime, gal buti, pradziā naujās ir laimingesnēs erās, kuri iškils naujose ir reiskiančioje savō valīs Indi- jās žmoniū grupēje, kuriai lemā ūzīmī lygā vietā pasaulio valstybiū konfederācijojē...

Britū imperijas augimas kitose kriptyse, ne Indijojē, visai nebuvo taip greitās devynio- liktojo amziaus pradzoje. Gan skaitlingās britū mintojū būvūs buvo linkēs žiūrētī j do- minijas ūzjurjē, kaip j karālijās silpnēs sūltinī. Australijos naujokynas plētēs labai iē lengvo, ligi 1842 m. buvo atrastos vario ka- syklos, — po to Australija liko svarbi dominija. Transportai pagerējus Australijos vilnos rodo sau labai plačā rinkā Europojē. Kanada taip jau nelabai teprogresavo ligi 1849 m.; j vis turējo nesmagumū del francuzū ir britū gyven- tojū ginčū, buvo keletas rimtū sukilimū, ir tik- tai 1867 m., kai naujā konstitūcija sukūrē Fe- deralē Kanadōs Dominijā, jos vidujinio gyve- nimo tempimas sumāžējo. Geležinkelis žymiai pakeitē Kanadōs sālygas. Jis leido Kanadai, kaip ir Jungtinēs Valstybēs, plētēs j vaka- rus, sūstī j Europōs rinkās savō javūs ir kitūs produktus ir susijungit, kalbos, simpatijū ir interesū atzvilgiāis, vienon bendromenēn. Gele- zinkeliai, garlaiviai ir telegrafo kabeliai tikrai pakeitē visas koloniū plētimosi sālygas.

Pirm 1840 m. angļai jau buvo pradējē kur- ti savō naujokynus Naujoje Zelandijojē, ir su- sidarē Naujosios Zelandijos Zemēs Bendrovē salas galimybēs ekspluatuoti. 1840 m. Nau- jojī Zelandija buvo prijungta prie kitū Britū Vainiko dominijū.

Kanada, kai minējome, buvo pirmutinē britū dominija, pelningai pasinaudojusi naujo- mis ekonominēs galimybēs, kurias teikē naujī transporto metodai. Netrukus, Pietūs Amerikos respublikos, ūpatinai gi Argentinos respublika, pajuto, kad jū veisiāmiems galvi- jām ir jū augināmā kavai Europōs rinkōs pas- idarē kur kas artimesnēs, ne kaip ligšiol kad buvo. Lig to laiko Europōs valstybes masin- davo ir viliodavo j barbarū kraštus auksas ir kitos naugēs, skānēstai, dramblio kaulas, arba vergai. Bet devynioliktojo amziaus pabaigoje, paskutiname ketvirtyjē, didējās Europōs gy- ventojū skāciūs vērtē savō valdzias jēskoti svetur maisto; augās moksliskās industrializ- mas reikalavo naujās žālijās medziāgas, riebalū ir visokios rūšies tepalū, gumōs ir kitokiūs da- lykū, kurie lig šiol buvo skaitomi be jokios vērtēs. Aišku buvo, Didzjoji Britanija, Olan- dija, Portugalija jau naudojosi didēliās ir au- gānciās prekybos patogumās, kokius teikē joms jū gan plati tropiškū ir sub-tropiškū pro- duktu kontrolē. Po 1871 m. Vokietijā, pas- kui Prancuzija ir vēliāu Italija pradējo jēskoti neuzimtu dar žālijōs medziāgas sričių, arba tokiū Rytuose kraštu, kur jū modernūzavimo darbas galētū buti pelningās.

Toku tai budu ir prasidējo naujās lenkt- nēs, naujās dairymās po visā pasaulī, iškys- rus Amerikā, kurion Mourse Doktrina neleido tokiū laimēs jēskotojū, naujās jēskojimas ne- apsaugotū politiškai kraštū. Arti Europōs buvo Afrikos žemynas, pilnas vos tik tenuvokiamū galimybiū. 1850 metās tai buvo dar 'juody paslapēciū' žemynas; tiktai Egiptas ir pajuris tebuvo žinomi. Zemēlapis tegāli parodyti, kaip nedaug tuo laiku Europa težinojo. Reiktū pa- rāsyti tokio pat dydzio knygos, kaip šī Apybra- za, kad parodziūs stebētīnus žygiūs visokiū ke- liauninkū ir laimēs jēskotojū, kurie prablāskē šj tamsū debesj, žygiūs visokiū politiniū agen- tū, administratoriū, pirklīū, naujakuriū ir mok- slininkū, ējusū tū keliauninkū praskintais ke- liais. Atrastos buvo stebētīnos žmoniū rāsēs kaip pigmējai, keisti žvērūs kai okapi, ūpatinī vaisiai, gēlēs ir vabzdžiai, bāisios ligōs, stebētīni

giriū ir kalnū vaizdai, didžiausios krašto vidu- ryjē jūros, milžiniškos upēs ir kriokliai; buvo atrastas visās naujās pasaulis. Buvo atrasti net kažkokios nežinomos, išnykusios civiliza- cijos likučiai (Zimbabve'je), matyt koku nors senovēs žmoniū, ējusū j pietūs, palikimas. J šj naujā pasaulī atējo europiečiai ir rado jau čia arabū vergū pirklīū rankose šautuvūs ir visā negrū gyvenimā pairusj. 1900 metās, kaip parodo musū antras zemēlapis, visā Afrika jau buvo ištirynēta, įkainuota, įvertinta ir išdalin- ta tarp Europōs valstybiū, išdalinata, tarp ginčū, urzėjimo, j tokius smotūs, kiek joki valstybē nesijāučia saugi ir patenkinta. Šitose pešty- nēsē visai nedaug dēmēsio tebuvo atkreiptā j vietos žmoniū gerovē. Arabās vergū pirklis buvo sugniauztas, ne išvytas, bet gobsumas del gumōs, kurj Britū Congo'je vietos žmonēs buvo varu vēriāmi rinkti tā gobsumā dar labiau dīgino Belgijos karaliaus beširdingumas pri- vedē prie to, kad daugelyjē vietū buvo žiauriaus- siū susirēmimū tarp neprityrusū Europōs ad- ministratoriū ir vietos gyventojū. Joki Euro- pōs valstybē šitame klausime neturējo valyvū rankū.

Negalime detaļai čia pasakoti apie tai, kaip Didzjoji Britanija įsigavo Egiptan 1883 m. ir pasiliko ten, nežiurint to, kad Egiptas techniškai buvo Turkijos imperijos dalis; nei apie tai, kaip šis dalykas buvo galējēs sukelti karā tarp Prancuzijos ir Didziosios Britanijos 1898 m., kuomet tulas pulkininkas Marchan- das, keliaudmas per Centralinē Afrikā, nuo va- karū pajurio, bandē ties Fashoda ūzgrobtī Auk- štājī Nilā. Ugandojē prancuzai katalikai ir britū anglikonai misionieriai skelbē tam tikrā krikščionybės formā, smarkiai persunktā Na- poleono dvasiā ir taip griežtai prisilaikānciā doktrinos niuansū, kad ūz keliū metų po to, kai čia pasirodē pirmieji Europōs civilizacijos spinduliai, Ugandos sostnjē Mengo'je buvo pil- na "protestonū" ir "katlikū" lavonū, kuriū be- veik ir nebutū būvē galima atskirti nuo visi- kai dvasiniai neapšviestū senojō režimo ka- riautojū.

Taip jau negalime čia papasakoti apie tai, kaip britū valdzia leido boerams, arba olandam naujakuriams, iē Orange upēs srities ir Trans- vaalio sukurti sau nepriklausomā respublikā j Pietū Afrikos vidurio daliū ir kaip paskui pasigailējo savō leidimo ir aneksavo Transva- alio respublikā 1877 m.; nei apie tai, kaip Transvaalio boerai kovojū ūz laisvę ir išlaimējo kovā po mušio ties Majuba Kalnū (1881 m.). Majuba Kalnas, ačiu nesiliaujančiai spaudōs kampanijai, liko angļū atmintyje neuzmirštīnu skauduliu. Karas su abiem respublikom iškilo iē naujō 1899 metās; tai buvo trijų metų ka- ras, atsiējēs britams begalo brāngiai ir ūzi- baigēs tuo, kad abi respublikos turējo pasiduot.

Jū pavergimo periodas buvo labai trumpas. 1907 m., griuvus imperialistinei valdziai, kuri buvo jas ūzkariavusi, liberalai paēmē j savō rankas Pietū Afrikos klausimā, ir tos buvusios respublikos liko laisvēs ir liuosu norū susijungē su Cape Kolonijā ir Natalu visu Pietū Afrikos valstybiū konferencijojē, kaip viena auton- ominē respublika Britanijos Vainiko gļobojē.

Afrikos išdalinimas jvyko vienu amziaus ketvirciū. Pasiliko neaneksuotos tikai trys su- lyginamai nedideli kraštai: Libērija, paliuosuo- tū negrū vergū naujokynai vakarū pajuryjē; Moroko, moslemū sultono valdomas; ir Abysini- ja, barbarū kraštas, turj senoviškā ir ūpatin- gā Krikščionybės formā; j pasėkināgi ap- gynē savō nepriklausomybē nuo Italijos mušy- jē ties Adowa 1896 m.

10.

INDIJOS PRECEDENTAS AZIJOJE.

Sunku tikėti, kad koks didelis skāciūs žmoniū tikrai priimtū taip nupieštā Europōs spalvos Afrikos zemēlapj, kaip naujā pasto- vū pasaulio reikalū patvarkymā, bet istorikā pareiga yra pažymētī, kad jis buvo taip priim- tas. Devynioliktame amziujē europiečių min- tyse buvo tik nežymaus ir netvirto pagrindo, vārgiai ar buvo bet kokio supratimo, apie tai, kas sudaro pastovū politinj systemā; ir visai nebuvo gilios kritikos ipročiō. Žmonēs, ma- tyt nežinodami didziū mongolū ūzkariavimū tryliktoju ir sekančiais amžiais, žiūrējo j lai- kinus patogumūs, kokius mechanikos revoliu- cijā davē Didzioms Europōs Valstybēs vaka- ruose, prieš visā likusj pasaulī, kaip j pasto- vaus ir ūtikrinto vadovavimo įrodymūs. Jie negalējo žiūrētī to, kad mokslas ir jo vaisiai plēciāsi ir keliāsi iē vienos vietos j kitās. Jie nesuprato to, kad kiniečiai ir indai taip pat gabiai galējo darviti moksliskūs tyrinējimūs, kaip prancuzai arba angļai. Jie tikėjosi, kad vakaruose buvo koks tai įgimtas gyvumas ir gabumas, kuriū nebuvo sūtingusiamē ir kon- servatīviamē Oriente ir kad tas skirtumas tarp Rytū ir Vakarū ūžtikrino Vakarams amžinā viešpatavimā pasaulyjē.

(Bus daugiau)

Pavasarij.

Jonas Grižėnas jau ketvirtās mėnuo be darbo. Po keletā kar- tū jis buvo aplankēs visās mie- sto dirbtuves, bet visur išgirs- davo trumpā atsakymā:

Nėra, nieko tokio nenumato- ma, imonē plačiau nesivysto ir tt. Keletai dienū buvo gavēs darbo pas vienā rangovā, kur- is naujai statomam name j- vairius vidaus įrengimus sku- biai turējo atlikti, bet po to niekur daugiau neberado. Visā- kas buvo ūžsilikę, senai išaik- kvojo. Gauti pinigai ūz parduo- tā atsarginę, porą batū ir pata- linę taip pat išsekē. Dabar jau trečia diena kaip Jonas vaikšto gatvėmis nevalgēs. Ausyse spiegia, kojos iē nuovargio pi- nasi, sieloj — tylūs skausmas. Kartais Grižėnas sustodavo ties krautuviū vitrinoms. Tvarkin- gomis eilėmis prikrauti langai jvairiū spalvuotū dežuciū. Gražiai supresuotas sviestas, dešros, suriai ir duona. Daug duonos. Šnervēs putēs, kaip medžioklēs šuniui, ūžuodusiam pėdas, viduriai degē, akys tik valgē, tik valgē valgē, ir duon- ā ir dešras ir sviestā. Per duris skubiai išeidavo pirklėjai, ir jam rodēs, kad jie savō ry- šuliukūs nešā visai be jokio at- sargumo. Jis lydėjo juos ilgū, beviličiai maldaujāmū žvilgsniu, bet tik tie žmonēs ir j nekrei- pē jokio dēmēsio ir greit pran- kykdavo gatvēs nuotakojē.

II.

Sviesti pavasarj saulē savō žėrinčiais spinduliais meliliai glamonėjo miestā. Jos gaivi- nanti jėga sklėdē linksmybē ir džiaugsmā. Per pravertūs na- mū langūs veržēs maži žuku- čiai, kurie vikriai šokinēdami po kambario lubās, grindīs ir sienas, linksmai žaidē. Puiki ir linksmi diena iškvietē j gatvę daug gražiai apsirēdžiūsiū ponū ir ponijū. Kiekvienas jū linksmu veidu ir šypsānciomis akimis buvo ūzimitas tik šavimi, ir j nuplysusj darbininkā nei vienas nerkeipē nei mažiausio dēmē- sio. Grižėnas beieidamas atsidu- rē ties miesto sodu ir bevaliai įsuko jame. Po gražiai išbrasty- tus smėliū takelius aukstose karietukēs auklēs vēžiojo šil- tai aprengtū kuklikūs. Ant suoleliū linksmai šnekučiuoda- mōs sėdējo jaunos poros. Vien- name sodo pakraštj pilnaus veido su pliusinė, juoda skry- bele gražūs vyrīškis skaitē lai- kraštj. Jonas kaž kaip bevaliai sustojēs ties juo dusliū ūzi- kertanciu balsu prabilo pirmā kartā gyvenime:

— Ponai, duok... kiek nors... duonai — nevalgēs...

Daugiau ištarti nebegalējo Aštrūs skausmas suspaudē šir- dį. Įdubē veidai iē gėdos parau- do. Gražūs vyrīškis nepasiten- kinęs pasiūrējo.

— Kas nori turētī pinigū, privalo dirbti, rusčiai pasakē jis.

— Ponai, duok... valgyti. no- riu — duok...

— Atstok, susimildamas! Nekliudyk skaityti.

— Duok... Aš gi ne.

— Šalin, valkata!

Viskas: alkiis, nuovargis, pik- tumas — iē karto susispaudē j bāisjā kietā kamuolj, paskui iš- siputē, plyšo ir apipilē Jonā di- delē, karšta banga. Tukstantai žiežirbū suspidņėjo ore, ir lig per kaž-kokiās akmenū kruvas lipdamas judėjo jis vartū link. Pasiekēs vartū Grižėnas smarkiai atsiduso. Pažiūrējo j sėdin- tū ponā, sumojō sustingusia ranka ir ūžsitraukēs iki pat an- taktiū kepurē išėjo j gatvę ir vėl žingsniavo, patš nežinoda- mas kur, su dideliū skausmu žiūrėdamas prieš savē, j tolj, kur gatvē raitēs, kaip bāisūs gigantiskās kirminas. Galū ga- lē Grižėnas sustojō ties kaž- kokia lentū kruva, kvepiančiā gaivinančiū, pušiniū mišku. Jon- as drebėjo. Galvojē išmėgēs sunkūs tamsūs kamuolys, ko- jas lenkē švinas, viduriai kai- to. Jeigu lentos butū valgomos, Jonas griaužtū jas. Jei reikētū gavimui kšnio duonos šliauži kilometras, du, jis šliaužtū ir pasiimtū duonā. Viskas, kas tik buvo matoma aplink: namai, žmonēs, dangus — visas ro- dēs nereikalinga, be prasmēs, ir tik vienas noras, viena mint- tis aiškiai tiksli: valgyti, val- gyti, valgt.

III.

Graži saulēs šviesa pamažēl pradējo nykti. Lengvas vējelis kuteno ausj ir glostē veidā. Melsvoj padangēj pasirodē švel- nūs debesėliai, kurie vikriai vienas kitā pavydavo, susilieda- vo ir banguodami tēsē dan- giškā kelionē. Diena slinko va- karop. Siaura, tušcia gatvēlė išėjo Grižėnas j didelē, medinj tiltā. Gāsdinančiai šniokstē milžiniška upē. Ilgi sešėliai iš- sidriekē pakrantėmis neramiai virpėjo. Pasirēmēs ūztvoros bāisiomis akimis Jonas žiūrėjo j putojančiā versmē ir pamatē savō virpanť sešelj. Ir jam ro- dēs, kad jis persiskyrēs j dvi dalis, kuriū viena čia, o antra — ten apačiojē, kuriai nereikia nei valgyti nei gerti. Grižėnas bežiurint pajuto visam kūne nepaprastā silpnūmā ir nuovar- gī. Stambios āšaros, tamsiū atsiminimū išauktos, apklojo blakstienas. Ir staiga visai silpnai, kaip gestanti tamsumo- jē zvākē, sušvito tolima, tyli mintis, kad tas virpantis apa- čiojē sešelias kviečia j tikrājī tiksliā ir tas tikslys, tyli vie- moda ramybē ir atilsis.

Grižėnas išlėto peržengē ūz- tvorā ir papurtēs galvā šoko žė- myn. ūžgautas krintānciū ku- nu vanduo smarkiai supliaukšē- jo išmėsdamas daugybē bli- žgančių lankelių. Melsvoj pa- dangēj tebežaidē švelnūs debe- sėliai.

Kazys Kiela.

TEISYBĒS TRUPINIAI.

Nors daktaras gydo žmogū nuo ligos ir gelbsti nuo mir- ties, bet tas namas nēra lai- mingas, kurj tankia daktaras lanko.

Nors advokatas gina žmo- gaus teises, bet tas žmogus nēra visškai teisingas, kuris tan- kiai advokato raštinę lanko.

Nesprėsk žmogaus vertę ant jo išžiuros arba kalbos, bet sprėsk sulyg jo darbū.

Ne tas yra protingas, kuris moka skandalingai rēkti, bet tas, kuris moka tykiai sugy- venti.

Tykus ir sąžiningas darbinin- kas visuomet buna daugiau ū- jamas, o sukčius ir neteisingas daugiau gerbiamas, nes pasta- rasis visuomet susigalvoja skandalingū obalsiū, savo ne- teisybēs paslėpti.

Jeigu manai kam kā sakyti, arba daryti, pirma pagalvok: ar butū gerai, jei tau kas taip sakytū arba darytū.

Drugijiniuose pasikalbēji- muose parodytas piktnūmas ir keiksmas reiskia žmogui ap- vėsytos stokā, nes apšviestas žmogus visuomet moka save suvaldyti.

Žiauriausiu teisēju yra gam- ta, nes prieš jū prasizgengēs at- leidimo negausi.

Jeigu atleidimā brānginj pat- sai, tai mokēk ir kitam buti atlaidūs.

Jei nori, kad tave kiti gerb- tū, pirm išmok kitā pagerbti.

Nuskriaudęs ūz savē silpnes- nį, negali jaustis didvyriu.

Jeigu tavo gyvenime pasitai- ko kokie nepasisekimai, nenū- pulk dvasiojē. Jeigu pasijusi suklupēs, kelkis ir žengk pir- myn, o visados pasieksi savō pabriežtā tiksliā.

Jeigu kas tave ūžgauna žo- džiu ar darbu, nerengk jam at- sakymā tā pačią dieną, bet pa- lauk rytojaus.

Jeigu kada nori kitā pasmer- ktj, pažeminti, tai visū pirma persistatēs savę sulygink su juom, tada pamatysi, ar est vertas taip daryti.

Pasaulyjē kas valandā gim- ta apie 6,600 žmoniū, o miršta apie 4,20 žmoniū. Kol šiuos žo- džius perskaitē, gimē virš 100, o mirē apie 70 žmoniū.

Teisybēs Mylėtojas.

Įvairenybės.**MUZIKA UZMUŠĖ MUZIKOS ZINOVĀ**

Musū amziujē žmonēs visa- me kame iesko savotiškumo, naujenybiū.

Tas pasireiškia visur, prade- dant kasdieniniū smulkiū žmo- niū gyvenimū ir baigiant me- nu.

Naujos mados, sokiai, papro- čiai, įvairūs išradimai — musū laikais ne naujiena. Muzikoje irgi grietbasi keistenybiū. Nei- gliamos senovēs muzikos garse- nybiū kuriniai ir garbūnama laukinių Afrikos negrū muzika, džiaz-band vadinama.

Nesenai žinomas muzikos ži- novas, 80 metų amžiaus Londo- no muzikos mokyklos direkto- rius Mikalojus Koviello, nuvyko svečiuosna j savo dukterj Kan- nadon-Duktē nuvedē tėvā pasi- klausyti amerikoniško koncerto. Publikai sūsedus ir orkestrai triukšmingai ūžtraukūs negrū džiaz-bandā, senutis muzikos gerbējas neiškentē, soko iē vie- tos ir visu balsu suriko: "Indē- nai! Laukiniai! Jūs niekināte muzikā!" Labai susijaudinēs senukas apalpo ir čia pat salē- je mirē, negalėdamas pakēsti negrū muzikos garsū kokofoni- jos.

GYDYMAS ŽEMĖ.

Italijojē, netoli Neapolio mie- sto, Kvatro Disokovo kaimo ku- nigas pagarsėjo labai vaisingu ligoniū gydymū žemē, kuriā jis ima netoli kaimo esančioje ba- loje. Iē šlapios zemēs jis pada- ro kumšio didumo kamuolj ir duoda klientams, liepdamas dė- ti j prie skaudamosios vietos. Nuo tū vaistū jau pagijo dau- gjiau šimto žmoniū, sirgusių džiova, paralyžū, dantū gēlimu, ir t.t. Kunigas ūz gydymā pi- nigū neima. Jis sako, kad žmo- gus sutvertas iē žemēs, todėl jį tik žemē ir gali išgydyti.

SENIASIA KAUKOULĖ.

Vienas Londono mokslin- kas, kasinēdamas Gibraltarē, rado senā žmogaus kaukulē, kuriai priskaitoma 600.000 me- tū. Ji yra pati seniausia iki šiol žmoniū žinomū kaukulo- liū, kaip liudininkē, kad jau 600.000 m. atgal žmogus buvęs žemēje. Kaukulē buvo moters. Pažymėtina tas, kad joje didē- lēs atsikisusios akys ir didziū- lē nosis. Iē dantū sprendžiama kad šī priešistorinē moteris mi- to riestutais, šaknimis ir bend- rai vaisiais.

KAIMAS ANT BEDUGNĒS.

Nuo 1905 metų mažo kaimo Siuokur (Prancuzijoje) gyven- tojai tvirtai įsitikinę, kad jū kaimas esās piktū dvasiū ap- sėstas. Mat, nuo kai kurio laiko šiame kaime atsitikdavo nepa- prasti reiškiniai, kurie be galo baugino gyventojūs. Žemēje kažkas ūžē, girdėjosi požemini- ai griausmai, dejavimai. Kai- mo gyventojū supratimu — tai buvē piktū dvasiū darbai Viet- tinis kunigas Bualo netikėjo šiems pasakojimams. Bandymū pagalba jis priėjo išvados, kad po kaimu giliai yra tuščia vie- ta, iē kur ir eina neišaiškinami garsai. Iē Paryžiaus atvažiavē keli profesorai, tam tikrais a- paratais patikrinę kunigo ban- dymūs, nustatē kad po kaimu yra 200 metrū gilumo tuščia veta. Orui tuštumoje keičiantis ir darosi požeminiai griausmai, taip gāsdinē seniau kaimo gy- ventojūs. Bet tas tačiau gy- ventojū nenuramino. Dabar jē bijosi, kad vienā puičkā dienā, visas kaimas staiga prasmegs bedugnēje.

GYDYMAS MĒSA.

Londono S. Tomas ligoninės profesorius Makas Linas nesė- nai savo pacientūs, sergančius inkstū ligomis, pradējo gydyti mėsa. Iki šiol medicina inkst- tais sergantiems mėsa valgyti draudē. Naujas gydymo budas duoda teigiamū rezultatū.

AMERIKOS LIETUVIŲ DIE- NA — LIETUVIŲ TAUTOS GARBĖS DIENA. Kiekvieno šventā pareiga prisidēti prie šio Kėlnaus Darbo.

AMERIKOS LIETUVIŲ DIE- NA 28 Rugsijūčio š. m. Kiek- vienas kas gali — tesiruošia Philadelphiajion iškilmēsna.

SANDARA

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass.

by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA
K. J. PAULASKAS Manager and Editor.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINIS SANDAROS

Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketvergas. Prenumerata turi būti apmokama iš kalno. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užrašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.50; Kanadoje ir kitur — \$3.00. Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojanti:

"SANDARA"

327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second-Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Redakcijos straipsniai.

MUSŲ LAIMEJIMAI IR PIRMŲZANGA.

Vienų metų laikotarpį. Sandariečiai susilaukė keletą didelių laimėjimų ir parodė didelę savo pirmynžangą.

Pirmasis laimėjimas, tai laimėjimas bylos su kun. Garmum, kurį klerikalai pasistatę priešakyje, turėjo tikslo išardyti Sandarą. Bet sandariečių subendrinimas pajėgų atlaikė tą klerikalų puošimą ir klerikalizmas, tartumei atgrudęs ragus į sieną priverstas buvo su sarmata pasitraukt.

Šis didelis laimėjimas, tai nėra vien tik Sandariečiams laimėjimas, bet yra abelnai demokratinis pažangios visuomenės laimėjimas. Jei šis puolimas nebūtų buvęs atlaikytas, tai Sandara būtų likusi perblokuota ir abelnai visas Amerikos lietuvių kultūrinis veikimas žymiai būtų nukentėjęs. Juk Sandara šandieniniame Amerikos lietuvių gyvenime yra tartumei ta ašis, apie kurią sukasi abelnai visas cionaitinių lietuvių tautinis bei kultūrinis veikimas.

Antras didelis laimėjimas, tai Sandariečiams remiant laimėjimas Valstiečių Liaudininkų rinkimuose Lietuvoje, kur liko galutinai sulaužyta per šešerius metus įsigalėjusi klerikalinė reakcija. Pastarais klerikalų viešpatavimo metais, Lietuvoje buvo susidariusi tokia situacija, kur gyventojai tiesiog ant tolau negalėjo pakęsti savo gyvenimo sąlygų, o budami surinkti klerikalizmo reitežiais, neturėjo išeities. Daugelis mūsų brolių nepakeldami gyvenimo sunkiosios naštos ir nepakęsdami klerikalinės reakcijos, priversti buvo bėgti iš savo tėvynės, parsiduodami Brazilijos vergijon, kur šiandieną dar į didesnę skurą yra papulę.

Jeigu ne Sandariečiai, kurie finansiskai rėmė savo draugus Val. Liaud. ir jei ne savo laiskais, kuriuos rašė savo giminiams ir draugams, nurodydami klerikalų blėdingumą, tai klerikalizmas ir šiandieną dar būtų tebevaldęs Lietuva su visais savo reakcijniais žiaurumais. Sandariečiai tai matydami pakęsti negalėjo. Jie turėdami savo obalsį: gyvenk ir kitam leisk gyventi; buk laisvas ir teiks koplačiausiaj laisvę kitam, prisidėjo prie klerikalizmo sutriuškinimo. Ačiu tam, šiandieną Lietuvoje nusivoto naujo gyvenimo spindulys; šiandieną lietuvis kaimietis jaučiasi gyvenęs laisvoje demokratinėje valstybėje, o ne kokioje diktatoriskos vergijos pašvinkusioje.

Trečias laimėjimas, tai Sandariečių energingas gynimas S. L.A. nuo puoliančio bolševiško gaivalo. Čia Sandariečiai priklaudydami prie tos organizacijos aiškiai mato, kad ta organizacija, tai yra Amerikos lietuvių savitarpinės pagalpos tvirtovė, kuri yra išaugta lietuvių pinigais ir privalo būti ne keno kito, kaip tik lietuvių, partaigi ir matė būtina reikalą, griežtai atsižvelgti prieš bolševikišką gaivalą, kuris parsidavęs Maskvai deda pastangas, kad ardyti ir stelbtų lietuvių tautines ir kultūrinis organizacijas ir abelnai tautinį kultūrinį veikimą.

Kas būtų atsitikę su SLA, jei šiame išsismigūto gaivalo bolševizmo puolimo periode, Sandariečiai būtų atitraukę savas rankas? Savaimi aišku, kad bolševizmas būtų užviešpatavęs ir per metų eiles lietuvių sumokėti j tą organizaciją pinigai, būtų mėtom bolševizmo komisarų reikalams.

Sandariečių pastangomis yra apsaugota ir visa eilė kitų Amerikos lietuvių įvairių organizacijų.

Gyvenimo daviniai mums yra aiškiai parodę, kad kur tik bolševiškas gaivalas prideda savo nagus, ten gerovės nebū. Mat tas gaivalas, neva prisidengęs darbinink. skraiste, turėdamas burelį suklaidintų pasekėjų, nesirupina budavoti tą, kas yra lietuvių ir lietuviška. Bolševizmas šiandieną laiko augščiausią savo užduocia, tai griaut iš šaknų lietuvių tautinius ir kultūrinus žydnius, nes jis supranta, ant kiek lietuvių liaudis bus sulaukyta nuo progros, ant tiek ji bus tamsesnė ir ant tiek bolševizmas sudrumstame vandenyje galės sėkmingiau žuvauci.

Lietuvio darbininko užduotis yra savo protu rimtai pagaltuoti: ar gali išgama būti jam už vadą ir kur j kokią gyvenimo padėčių jis bus nuvestas, jei neapgalvojęs paklausys išgamos veidmainingieris žodžiams?

Jeigu norime su kitomis kutluringomis tautomis žengti pirmyn, privalome savas pajėgas bendrinti ten, kur viskas yra daroma pagrįstais lietuvištomis pamatais. O įvairūs šarlatanizmas, kuris knisais po lietuvištos pamatais ir nori juos pakirsti, mūsų tarpe vietos rasti negali.

Matant aukščiau suminėtus Sandariečių laimėjimus, kurie mūsų tautinius ir kultūrinus reikalus padarė šviesesniais ir pastumėjo pirmyn; matant begales svarbių atėities darbų, kurie stovi priešais mus, kiekvieno lietuvių darbininko yra užduotis, tai dėtis prie Sandaros, bendrinti savas jėgas Sandariečių eilėse, bunant savo reikalą sąjyboje, kaip nuo Romos, tai ir nuo Maskvos bernų. Šiandieną kiekvienam privalo būti nepamirština, kad ant kiek bus tvirta Sandara, ant tiek mūsų gyvenimo reikalai bus saugesni. Tad dirbkime ir remkime Sandarą galimaisiais budais, nes tai lietuvištos tvirtovės.

Apžvalga.

LIETUVIŲ VISUOTINIS SEIMAS NUKELIAMAS.

Amerikos lietuvių visuotinis seimas, kuris buvo skelbiamas jog įvyks rugpjūčio 15, 16 ir 17 dienose, dabar sulys rengimo komisijos pranešimo yra subendrinimas su įvykstančia "Lietuvių Diena". Minėta diena bus rugpjūčio 28 d. o seimas bus rugpjūčio 29, 30 ir 31 dienose. Reikią visos iškilmės bus rengiamos kartu.

Seimo programos sulys rengėjų pranešimo pasilieka tas pats. Nedėlioje, rugpjūčio 29 d. iškilmingas banketas svečių ir delegatų priėmimui; panedėlyj, rugp. 30 d. iš ryto seimo posėdžiai, po pietų aplankymas Philadelphiajos istoriškų vietų, vakare liuosas pasikalbėjimas. Tad kurie yrapasirengę arba rengiasi seime dalyvauti, privalo tai įsitėmyt.

RAUDONŲ BIZNIERIŲ ISDYKAVIMAS.

Bolševikų "Laisvė" džiaugiasi, kad jos komisarai susirado budą laiko praleidimui — šachmatų grajinimą. Ji tą dykadonių išmislą šachmatų gėmtį neva vadina "smegenų sportu" ir rašo:

"Tarp brooklyniečių draugų man tik keli težinomi, kurie užsiima tuo "smagenų sportu" — tai dd. Paukštys, Barkus, Pruseika, dr. Petrika, Mizara ir bedors drgė Bieliauskiutė."

Matote! Darbininkas žmogus kiekvieną valandą turi pašvėsti darbui, kad aprupinus savo varginą gyvenimą, o bolševikų komisarai, kurie neva skelbiasi "darbininkų geradėjais", susėdę šachmatus grajina! Vadinasi, komisarams nėra reikalo rūpintis gyvenimu. Pritruko pingū, pasiuntei Bimbą ir kurį kitą per draugučius, surinko keletą tūkstančių dolerių ir vėl gali susėdę šachmatus pliekti! Tai kas žin ar nepraregęs suklaidinti darbininkai ir tiems raudoniems biznieriems šachmatininkams nepalieps savo prakaitu užsidirbti duoną?

BOLSEVIKAI RAGINA BUTI TAMSUNAIS.

Sachmatininkų organas "Laisvė", N. 168, ve ką sako:

"Laisvės" svetainėje kabo du puikių piešiniai drg. Lumbio. Kiek sykių aš j juos pažiūriu, tiek sykių pamanau sau: "Kuriniai puikus. Tai jau artisto darbas! Bet kodėlgi drg. Lumbis, pasiekęs tą išsilavinimo laipsnį, taip suskypėjo su savo karikatūromis dienraščiu? Kąžin, ar tai mes visi, pasiekę tam tikrą augštumą išsilavinimo, nustosime dirbt? Jeigu taip, tai geriau bet mažiau prisilavinusiam, bet daugiau dirbti!"

* Pasak "Laisvės" tai darbininkui žmogui nėra reikalo sėkti prie profesijos bei apšvietos! Jis privalo būti tamsus ir žinoti tikėt dirbti, daugiau nieko. Čia gudrus išrovavimas! Mat ant kiek darbininkas bus tamsesnis, ant tiek sachmatiniai komisarai daugiau dolerių iš jo galės gauti. O kada darbininkai bus apšvieti, tai ir sachmato grajintojai bus priversti dirbti.

MOTERŲ ŽODIS RANKŲ BUČIAVIMO. KLAUSIME.

"Lietuvos Žinios" atspausdinio straipsnis, po kuriuom pasirašo: Med. Dr. J. Mackevičaitė-Laišienė, gyd. P. Kalvaitytė, gyd. J. Bubenaitė, Med. Dr. V. Kerpauskaitė, Dr. Landsbergienė, Dant. gyd. Z. Čerkuliuonienė, Dr. A. Birutavičienė, F. Bortkevičienė, Dantų gyd. A. Paulauskaitė, Dr. Vienožinskienė, Medicinos kandidatės A. Kaulpelytė, S. Giedraitytė, A. Bartkaitė, Z. Griškikaitė. Jos tarp kitoko savo straipsnyje sako:

"Mes, moterų grupė, randame, jog toks vienpusiškas viešasis etiketė liecainčių klausimų klausimai yra neleistinai. Šie klausimai turi būti svarstomi lygiai tiek vyrų, tiek moterų. Rankų bučiavimo klausimas liečia vienodai vyrus ir moteris. Jeigu vyras

yra akyvus bučiudamas moters ranką, tai moteris yra nemažiau aktyvi, duodama ją. Juk nepadavusi ar atitraukusi norinčiam pabučiuoti vyrui ranką viešoje vietoje moteris nemažiau, o gal, daugiau, gali įžeisti vyrą, kaip ir nepabučiavęs pakeltos bučiavimui moters rankos vyras."

Vadinasi, to negeistino papročio palaikyme, pasak moterų yra kalti ir vyrai.

"KLAIPĖDOS ŽINIŲ" SUSTOJO EJUSIOS.

To dienraščio N. 101 (678) redakcija pareiškia sekanciai:

"Trečius metus ējusios "Klaipėdos žinios" aplinkybių verčiamos šiandien kuriam laikui prisijungia "Lietuvos Keleivių". Šis numeris yra kol kas paskutinis senojų formoj. Visiems, užsisakiusiems sustojusias "Klaipėdos žinias", bus siunčiamas "Lietuvos Keleivis". Kas to nenori, gali paprašyti gražinti įmokėtus pinigus. Tikime, kad "Lietuvos Keleivis", aptarauj sau dabar apie 5000 skaitytojų reikalus, dar juo labiau įeis į žmones."

Reikia pastebėti, kad "Klaipėdos žinios" pastaruoju laiku buvo gyvas laikraštis. Jis buvo atspindziu netik Klaipėdos krašto, bet abelnai visam Lietuvos gyvenime. Jų paliovimas eiti, padaro labai didelę spragą Lietuvos laikraštijoj. "Lietuvos Keleivis" vartoja volkišką šriftą, kas silpniau skaitančiai visuomenei yra neįskaikaitoma. Atsižvelgiant j tai, ar "Lietuvos Keleivis" turėtų pakeisti šriftą, ar Kaipėdiečiai pasistengtų atnaujinti "Klaipėdos žinių" leidimą.

TEISINA SAVŲJŲ CHULIGANISKUS DARBUS.

Amerikos lietuvių bolševikams, matomai negardžiai atsiurgo jų "idėjos draugų" chuliganiski darbai papildyti Kaune. "Vilnis" štai kaip verkšleno:

"Juk tik aklas čia negali matyti, kad komunistai del tos provokacijos nekalti, kad jie nieko bendra su ja neturi. Nereikia manyti, kad mūsų sandariečių ir menševikų galvos būtų tokie neišmanėliai, kad šito nežinotų."

Demonstracijoj maršavo bolševikai ir žydai, kurie praeviams daužė galvas. Jeigu bolševikai juos teisingai, tai aišku, kad jie stovį už chuliganizma, kuomi kiekvienas protingas žmogus turi pasipiktinti.

Protinesni buvę komunistų suklaidinti lietuviai jau trukiasi nuo komisarų, nes pamatė, kad komisarai prisidengę darbininkų reikalų gynėjų kaukėmis sau raudoną bizni daro demagogiškai išnaudodami darbininkus.

Klerikalų laikraščiams nepatinka naujosios Lietuvos valdzios deklaracija. Jie nepasak kas ten negero, tik nesanti sklandi. Turbut sklandumo jie nemato todėl, kad ne su "Vardan Dievo Tėvo" prasideda.

Sandariečiai nugalėję klerikalus per kun. Garmų puolant, atumšę komunistų lindimą j SLA. centrą ir daug prisidėję prie pažangiųjų laimėjimo Lietuvoj, dabar turi visi energingai imtis už darbo ir savo centrą pastatyti ant tvirčiausių pamatų. Žingeidu bus matyti, kurios kolonijos Sandariečiai tame darbe pasirodys pirmieji.

Klerikalai jau visais frontais pradėjo tvirtinti savo poziciją busintiems Lietuvos rinkimams laimėti. Jeigu mes nebendrinsime savas jėgas j Sandarą ir ją neremsime, tai vėl Lietuva galės pakliuti j juodojo internacionalo vergiją. Tad budėkime. Kazokas.

Dienos klausimai.

KATALIKŲ INICIATYVA SLOPINAMA.

Mūsų katalikų vadai neapatsitenkina vien religija, bet veržiasi j politiką. Jie nori "sutikybinti" visą valdžią, mokyklas, spaudą ir kitus dalykus. Šiam darbui jie turi keletą patogių sąlygų: kunigus, kurie yra apmokami darbininkai ir visų kitų kraštų katalikus, kurie visad pasirengę kovoti su lietuviškais laisvamaniais.

Tačiau šie patogumai negali atsverti visų katalikiško veikimo trukumų. Svietiškas asmuo pas katalikus teturi labai siaurą dirvą visuomeniniam darbiui. Net ir kunigas privalo but atsargus su savo žingsniais, kad nenusidėti prieš vyskupą. Ne vienas šiandie nusistebės, kad ir lietuvių katalikų spauda nėra laisva. Raštai smarkiai cenzuruojami ne tik redaktorių, kurie esti, paprastai, dvasiški, bet ir aukštesnių bažnyčios instancijų.

Nieko nesakytumė, jei lietuviai katalikai patys nustatytų sau visas taisykles ir principus kaip elgties ir ką daryti. Bet taip nėra. Popiežius, vyskupas nusprendžia, o kitiems liekas tik pildyti. Nestebėtina todėl, kad lietuviai katalikai turi taip mažai svietišku vadų. Prie jų spiečiasi tik tie, kurie mėgsta, kad už juos kiti galvotų. Kurie gi patys rīsa gyvenimo problemas ir saroningai siekia ko nors aukštesnio, stvoja, paprastai, j tautininkų eiles.

DALYKAI, KURIE VERTĖTŲ ATMINTI.

Didžturėjų laikraščiai, agitatoriai, mokyklos ir panašios įstaigos bruka kiekvienam minti, kad vienintelis gyvenimo idealas yra pinigai-doleriai. "Buk milionierium ir tavo tikslas atiektas"... Daugumoje atsitikimų tieji skelbėjai nėra nuosirdūs. Milionierias negali visi buti, o sarnavmas per visą laiką vien apie pinigus ne tik nepataiso, bet dar suardo patį gyvenimą. Milionų gaudytojai dažnai neturi prie dušios skatik. Moterys, kurios taip pamėgo pinigus, išleidžia jų daugiau negu gauna.

Mes nesakom, kad pinigai nenaudingi. Bet kaip daugely atsitikimų, taip ir čia reikia vartoti protas. Mes atvažiuom iš Lietuvos paprasti žmoneliai šiandie ne vienam mieste ir kolonijoj, mes pralenkėm kitus. O sale to mes veikėm savo krašto gerovei ir nemažai esame jam paaukavę.

Kada padarom ką nors gero savo artimiesiems arba savo tautai, mes jaučiamės laimingesni. Tartu nenupirksi nei laimės nei smagumo, žmogus kurs padeda kitiems ir kurs artimai laiko prie širdies savo tautiečių reikalus, gyvena pilniau ir linksniau už tą, kuris pamiršęs viską, meldžiasi vien doleriui.

PO SLA. SEIMO.

Paskutinis SLA. seimas parodė, kad "Sandara" visgi tebeblošia svarbią rolę Amerikos lietuvių gyvenime. Ačiu tik jai buvo galutinai atremtas smarkus komunistų puolimas ant tos orgnzacijos.

Per ateinancius dvejus metus sandariečiams dar teks stovėti pirmose eilėse, kovojant su Maskvos legionais. Mes nuo to neatsisakysim, bet sykiu norėtumėm, kad SLA. centro valdyba nesivaržytų pavartoti grežtesnių priemonių negu ligšiolai.

Sekanciniai šiame dalybe čia išvien su mumis. Jiems už tai reikia atiduoti kreditas ir mes tą mielu noru padarom.

PHILADELPHIJOS SUVAZIAVIMAS.

Pabaigoj sekančio mėnesio Philadelphiajėj prasidės Amerikos lietuvių seimas. Iš visos širdies linkime jam pasisekimo ir raginam visus mūsų veikėjus, draugijas ir srioves jame dalyvauti.

Tasai seimas gerokai įspūdins lietuvių išeiviją ir paskatins ją smarkiau pasidarbuoti su Lietuva. Jisai turi buti

padės šiuokius tokius pamatus platesniam mūsų bendradarbiavimui tarp kolonijų ir atskirų sriovių. Prie progos norėtusi suteikti rengėjams vieną patarimą, — kad jie iškalno apdirbtų seimo darbų planą ir sustatytų rezolucijas. Laikė seimo bus pervėlu.

SLA Seimas ir bolševikai.

Aš buvau išrinktas j SLA. Seimą iš 43 kuopos, So. Boston, Mass. ir atstovautų tą kuopą Seime. Atsilankius j Seimą sale 8:30 val. ryte. Palei sale ant šaligatvio radau keletą atstovų, su kuriais išsišnekus jie manęs paklausė iš kur aš esu. Pasakiau, kad iš Bostono, o jie pasisakė esą iš Worcesterio, Mass. Tada vienas jų užklauso, kodėl bostoniečiai nebalsovo už Salavėičiką j prezidentus? Aš atsakiau, kad Amerike yra liuosaa valia ir kiekvienas gali balsuoti už tą, kuris matomai yra tinkamesnis tai vietai. Tada worcesterieški piktai pasiziūrėjęs kažką sumurmėjo ir sako: mes jums šiame seime parodysim, kur pipirai auga. Mislinu sau: pipirai kartus vaisius, apsižiūrėkite, kad patys paragavę nepradėtumėte čiaudėti.

Prasidėjus seimui tuoj ir pasirodė nesubrendę, tamsūs Trocko gizeliai bolševikai. Juos vadinu tokiais todėl, kad žmogus apsipažinęs draugijiniu gyvenimu niekadoms nepaniekinti to, kas yra jo paties ir kito ypatybei svarbu.

Kada prezidentas S. Geguzis paprašė atstovų atsisotiti ir sugiedoti Lietuvos ir Amerikos himnus, tai visi, kurie turi sveiką protą sustoję, o bolševikai, tamsaus fanatizmo prislėgti, negalėjo atsisotiti ir sėdėjo. Tai ar kulturingas žmogus taip gali padaryti?

Prasidėjus tarimams, bolševikai nei jokiam klausime neparodė savo taktiskumo ir žmoniško susipratimo, kas atrodė, kad vargu kada tinkamas susipratimas pas juos yra buvęs arba gali buti. Ir kasgi galėtų atsitikyti, jeigu ta organizacija pakliutų j tokių nesuspilatėlių rankas. Mat dabar, kada tą organizaciją valdo taktingi žmonės; kada ji skaitlinga nariais ir turtinga pinigais, tai bolševikai visokiais budais provokuoja Pildomąją Tarybą ir seiman suvažiavę kelia triukšmą, nes ant kart po 5 prašydami balso ir j seimo vedėją atkišę kumščius sarkia gvožta, tartumei kad juos smaugia.

Apraminimui tokių necivilizuotų gyvunu, seimo pirmininkas turėjo paskirti tris tvirtos sveikatos vyrus, kad tuos gyvunus, esančius žmogystos pavydale galėtų sutvarkyti. Mat reikėjo juos išmokinti, kad seime reikia kalbėti ne penkiems kartu, bet po vieną. Tokia lekcija buvo reikalinga net ir bolševikų komisarams, kaip tai: Salavėičikui, Mizarai, Andriuliui ir kitiems. Jeigu jau komisarai nemoka apšėjimo, tai ko galima laukti nuo jų eilinių pasekėjų? Ar gali jie turėti supratimo kalbėti j dalyką? Keista atrodo žiūrėti, kad trečiojo internacionalo vergai, kurie prisigėrę Bimbiško raugo taip žemai stovi. Tie žmoneliai nesupranta nei to, kad reikia mesti tarnavimą žydams, o dirbti savo lietuvišką darbą.

Keista atrodo, kad budami neva lietuviai neturi lietuviškumo Jie padavė skundą ant Pildomosios tarybos už tai, kad ji išduoda pavelinimą sutverti naują SLA. kuopą.

Aš iki šiol nenorėjau manyti, kad bolševikai stovi tokiam žemame civilizacijos laipsnyje. Nors Bostone pasitaikydavo juos matyti einancius stumdant telefonų stulpus bei juos daužant su automobiliais, kada girti važinėja, bet nemanau, kad jie visi tokie. Bet Seime pasirodė, kad tarp jų skirtumo nėra. Kaip vadai, taip ir eiliniai — visi verti pasigalėjimo. Sekantį kartą parašysiu, kaip jie gali pasveikti iš tos ligos ir kur tas ligonbutis randasi.

J. L. Kalvis

KAZYS IR DĖDE

— Gut mornik, Kazy!
 — Sveikas, sveikas dėde!
 — Aš pas tave atbildinau su intuizmu! Kad aš tavęs Kazy negaliu perversť Vyčių pusėn, tai esį bedievis, šmugelninkas ir veidmainys!
 — Visuomet, dėde, jeigu ka nors nori užgauti, tai darodk faktais, nes kitaip už šmeižtus gali pakliuti belangėn.
 — Kam dar man, Kazy, faktų, jeigu aš užsimaniau kam nors išplusti, tai ir drožiu kaip tiktai moku!
 — Man ir nestebėtina, kad tu taip darai, nes "Krikščionių" tokia logika, kaip Amerikoje, taip ir Lietuvoje.
 Na tiek to, bet aš vistiek noriu žinoti, kokiū išrovavimu tu, dėde, tokius niekus plepi?
 — Žinai, Kazy, čia paslaptis, bet tau, kaip broliavikiui, pasakysiu. Gavau gromatą iš krajaus, nuo vyriausio fasistų generolo, kuriame yra daug visokių instrukcijų. Rašo man, kad jie Lietuvoje visi nusistatę leisti žmonių tarpe visokius melagingus gaudus, ant valstiečių liaudininkų ir visų kitų pažangiųjų partijų. Tiesai, netiesai, bet liepia meluoti kiek tik gali: sakyk, kad bažnyčias išgriaus, atims nuosavybę, lieps gyvent be šliubo ir dar kitaip. Patys fasistai sako: kad valst. liaud. šito niekadus nepadarys, bet, kad visi prie jų taip prilpo, kaip klebonas prie pinigų, tai ką padarysi, reikia išieškoti rodos. Kada pasiseks visus apmulkinti, tuomet reikalavime paleisti Seimą ir vėl kun. Kru-pavičius ir kiti, bus Lietuvos vaklavai. Tai matai, Kazy, kokie gudrus fasistų planai.
 — Dėde! Kada tu nustosi taip akiai tikėjės tokiems fanatikams, kurie tave į pražūtį veda! Išivaizdink sau, juk fašistai priešrinkiminiuose savo atsišaukimuose šaukė karą su ugnimi ir kardū, tai pat ketino sukelti didelį gaisrą visoj Lietuvoje. Tai argi reikalingi mūsų tautai tokie siurbėlis ir išgamos?! Juk dar Lietuvos gyventojams neišėjo iš akių didžiojo karo gaisrų šešėliai, o čia fašistai vėl su malonumu nori pamatyti kraujo upelius ir gaisrus! Valst. liaud. budami valdžioje pirmose Lietuvos kurimosi dienose, sugebėjo atitinkamai krašto reikalus sutvarkyti, todėl dabar atsistoję valdžios priešaky, tuo labiau mokės visus reikalus tvarkyti ir pašalinti trandes bei kraujo gėrikus, kurie sveikam krašto valdymui yra pavojingi.
 — Šnekėk nešnekėk, Kazy, vis vien tavo partijos žmones yra veidmainiai!
 — Kad jau tu, dėde, tokis užsispyrėlis, tai aš tau faktais darodysiu kokios partijos žmonės yra veidmainiai. Štai faktai: Iš Staidarū v. pil. Saliklis suderėjo tulą dvaro centrą, bet neturėdamas visų pinigų, nuėjo pas Lazdijų parapijos kleboną (Lietuvoje) kun. Adomaitį, kuris pavydėdamas žmogui tos laimės pinigų neskolino ir liepė ateiti pas jį už kelių dienų, o pats ant rytojaus nudumė ir nupirko Saliklio suderėtą dvaro centrą, tai vienas fatkas! Antras: Galinių kaimo pil. Češkevičius Jonas sugavo

vagiant jo lotas Lazdijų parapijos brostvininką ir Kryžiaus nesiotoją Kru-nį, kuris iškirto apie keliasdešimt Češkevičiaus lotų! Ar dabar jau, dėde, aišku kokios partijos žmonės yra veidmainiai?
 — O gal jisai vaike, norėjo kokį nors kryžių aptverti, tai ir iškirto svetimas lotas, užtai nei negriekas.
 — Kam toji tvora nebutų, vis viena vogti yra nepadoru ir vogtų aukų Dievas nereikalauja.
 — Kiba Kazy, velnias kužda tau į ausį? Kas kur nutiko, tai tu vis žinai. Ant šio klausimo aš negaliu atsakyti. Eisiu paragauti naminės, tai gal razumas geriu veiks.

JUOKAI.

Piemens išpažintis.
KUNIGAS. Kada buvai išpažintis?
PIEMUO. Kas, ar aš?
KUNIGAS. Taigi tu!
PIEMUO. Ugi, kaip Račkū Ona patvoryje linus rove.
KUNIGAS. Ką nusidėjai?
PIEMUO. Kas, ar aš?
KUNIGAS. Taigi tu!
PIEMUO. Ganiau bandą, atlekė toks juodas vabalas su raudonu pasturgaliu tik vir, vir, vir apie ausį. Margis, žalis ir Balnis udoegas užrietė, o Dvyliis suvis pasiuto. Per beržynus, per pušynus pasileido bėgti, aš botaga ant pečių ir liuos paskui. Šokau per grabe, sušlapau, a tu rutsponge pasakiau, tai ir visas mano griekas.
Už pakūtą.
RAULAS: Iš kur taip, Vincai, padroži?
VINCAS: Buvau išpažintis.
RAULAS: Oje, žmogau! Negi, dabar, tu už pakūtą tokį didelį ir sunkų smotą alksnio tempi? Juk tu alksnio neturi, tai gal kienu užvogai?!
VINCAS: Aš nevoogia, tik palei kaimyno trobas radęs pamėniau.

Egzortų megėja.
ONA. Žinai, Petryte, vieną vakarą kas tai na... po mano miegamojo langų pasibeldė, o ant to laiko ir mano Juozelis pakyšt pas mane!
PETRĖ. Na tai ką?
ONA. Labai išsigandau, sakau dumsiu pas kleboną, lai išskaito egzortą.
PETRĖ. Tai ar buvai?
ONA. Tuoju ir nudumiau į bažnyčia, o čia užklaustas zakristijonas kaip biesas sušokau: "sako tu ne toj zakristijoje pakliuvai, štai dumk į ten" — parodė. Aš iš to skubotomu prasišvėrus egzortų zakristiją nardėjau kokiam tai sklepe, net sijonas ant galvos užkrito — čia ir prabaščius prisispyrė klausia: "sakyk, ko tu nustgandai?"
PETRĖ. Cha, cha! koktus šposus iskrėte!
ONA. Ir kiek man gėdos, vos, ne vos išsiropučinau iš sklepo, klebonui nesakiau nuo ko išsigandau, todėl egzorto negavau, bet dabar sveika, nes antras strokas išvarė pirmajį.
Dirvos Žvangutis.

SLA. Seimas.

Septintoji sesija pradama 9:30 val. ryte. Iš klausomi praeitų dviejų sesijų protokolai, su mažoms pastaboms užtvirtinti.
 Traukiasi tolimesni kuopų įnešimų svarstymai; visoje šioje sesijoje karštų ginčų neiškyka, vieni priimami po trumpų diskusijų, kiti atmetami sulig įstatų Komisijos rekomendavimu. Sesija pertraukiama iki antrai valandai.
 Susirinkus po pertraukai, buvo svarstoma dabartinio SLA. Centro Namo pertaisymas. Centro Sekretorė p. Jurgeliutė, plačiai išaiškina kokiū būdu planuojama namas pertaisyti, nurodo kad reikalinga įvesti šiluma, atimti užpakalyje loto seną medinį namą kurs yra jau tokiame padėjime kad norint ir toliau laikyti išrendavotū, priešiečių beveik visą iš naujo atstatyti. Kuomet yra reikalinga spausitvei ir mašinoms tinkamesnė vieta, tai Centro Valdyba ir Kontrolės Komisija atrado galimą pribudavoti užpakalyje vietoj to seno namo, murinį namą kurjame talpinus visa spausitvė; abelnai visą namą pertaisyti taip kad būtų galima turėti atitinkamą namą SLA. Centrai. Įdėti naują priešakį namo nuo pat žemės iki viršaus keturių augščio. Pridavė architektų planus ir apskaitliavimus, kiek gali apsieiti namo atbudavojimas; pagal tu pridrotų apskaitliavimu, kainuo tarp 25 iki 27 tukstančių, pertaisymas, dabudavojimas ir suvedimas šilumos ir elektros šviesų name.
 Kalba kontrolės komisijos narys X. Strumskis; nurodina, ja kaip jie, komisija, stengėsi surengti SLA. Centrai tinkamesnį namą, bet pasirodė kad už tuos pinigų kiek dabartinis namas kainuoja ir dadėjus tą sumą kokia reikalinga pertaisymui namo, nieko tinkamesnio surasti New Yorke nebuvo galima. Kalba J. Tareila, rekomenduoją tą namą kaip jis dabar stovi, tuoju parduoti, o jei negalima parduoti ir kitą tinkamesnį su tais pinigais kiek kainuos pataisymas, nupirkti, tai leisti visuotinam narių balsavimui. Advokatas K. Jurgelionis kalba priešais, apkaltina Centro Valdybą už nemokėjimą tinkamai reikalo Seimui perstatyti. Remdamasis specifikaicijomis ir paduotais planais jis mato, kad nėra tai pataisymas namo, bet visiškias perbudavojimas per naują, tik senos sienos pasiliekančios ir nauja namo dalis pribudavojama. Amrbaziejus kalba, nurodinėdamas kad būtų netaktinaga namas parduoti, kuomet toje apieinėkėje namų kainos daugiau negu du kartū pabrango; delto, kad dabar tenais darosi perversmas, išvedama požeminis tunelis (subway). Po ilgų išesmetinų diskusijų, diskusijos uždaromos ir balsuojama ar namą kaip stovi parduoti ir išieškoti kur kitur pirkti, ar tai patį namą perbudavoti. Už perbudavojimą balsuoja 115, prieš 71. Nubalsuota ir Pildamoji Taryba įgaliota namą pertaisyti.
 Skundų ir apeliacijų komisijos narys p. F. Živatas skaito savo raportą. Išklaius, raportas buvo priimtas.
 Skaitoma laišakai su linkėjimais. Sesija uždaroma 6:00 valandą vakare; nutarta susirinkti 9:00 vl. ryte.
 Devintą sesija prasidėjo 9:00 valandą ryte; peršaukti delegatų vardai, išklaudyta praėjusių dviejų sesijų protokolai ir priėinama prie visuotino narių nubalsavimo išrinktosios Pildomosios Tarybos užtvirtinimo. Bolševikų blokas, kurs skelbės kad sulauks penktadienio jie bus seime diumoje ir prisijūs užtvirtinimui Pildomosios Tarybos jie galės lauzyti organizacijoje jau senai priimta taisyklė, apsidairai kai jų apsirakta. Tautininkai, biznieriאי, kaip kad tikėjosi nebus penktadienį, pasirodė seime, dalyvauja ir tokiū būdu priešintis butų bereikalinga, nes seime bolševikų balsų nedaugiau kaip 85 prieš 115 nieko nerikštų. Del tos priezasties, be didelių riaušių, Pildomjoji Taryba užtvirtinta. — Prezidentas, S. Gegužis, Mahanoy City, Pa.
 Vice-Prezidentas, V. Kama-rauskas, Plymouth, Pa.
 Sekretorius, P. Jurgeliutė, New York, N. Y.

Didelis Piknikas!

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Pirmos Kuopos 14-važiavimas Lietuviams žinomam FOREST PARKE, LIEPOS 25 d., 1926 M.
 Išvažiavimas rengiamas paminėjimui keturių metų kaktuvių, nuo pripažinimo Lietuvos "DE JURE" per Jungtinių Amerikos Valstybių valdžią
 Bus didelis ir įdomus programos, minkti gėrimai ir užkandžiai; apert įvairių žaidimų, kalbės Sandaros prezidentas A. B. STRIMAITIS, ir kiti kalbėtojai.
 Kiekvienas yra kviečiamas atsilankyti ir pamatyti bei išgirsti kas bus šiame išvažiavime. Visiems įžanga dovanai.

PIKNIKAS

Paminėjimui 4 metų nuo pripažinimo Lietuvos "De Jure" per Suvienuytas Valstijas, Amerika.
 Rengia ALT. Sandaros 45 kp. iš Cliffside, N. J., Nedėlioje, LIEPOS-JULY 25 d. 1926 M.
 Šis piknikas bus svarbus tuomi, kad paminėsime istorišką įvykį pripažinimą Lietuvos per Ameriką. Turėsime visokių žaislų, bus gera muzika, grieš amerikoniškus ir lietuviškus šokius ir kitokių pamarginimų bus užtekinai.
 Piknikas prasidės 1:00 val. po pietų.
 Kviečia visus PIKNIKO KOMITETAS.
 PASARGA. — Jeigu tą dieną lytų tai pinikas perkeliamas į Rugsjučio-August 1 d.

Paklausimas.

"Keleivio" N. 23 tilpo Liudvinavo Petro atsakymas į prof. Svirplio 11 paklausimū. Aš dar viena pridėsiu, tai lai bus 12. Šis dvyliktas paklausimas yra sekantis:
 Kas būtų, jeigu "Keleivio" leidėjai būtų išdavę atskaitys nuo surinktų aukų laike streiko, kuris buvo 1912 m. Lawrence, Mass. ir atskaitys surinktų aukų Rusijos revoliucijai, kur "Keleivio" leidėjai rinko aukas, kad nuverstį caro valdžią? Jeigu "Keleivis" myli kitus kandžot, tai lai pats pažvelgia į save.
 1912 metais Lawrence, Mass. buvo audiniųjų darbininkų streikas. Streikierių išrinktas komitetas darė atsišaukimus į Amerikos lietuvių visuomenę, kad pagelbėtų streikuojantiems darbininkams kovą laimėti. Visuomenė tam streikui pritarė, taigi ir aukos gausiai plaukė iš visur. "Keleivis", kuris taip mėgsta skandalus kelti, ir čia neapsėjo be skandalo. Nei iš šio, nei iš to prasimanė, buk streikierių komitetas neteisiningai išdalina aukas ir pradėjo raginti visuomenę, kad aukas siųstų "Keleiviui", kuris teisingai išdalysias. Aš pats daviau \$2. Štai vardai kolektorij: kolektavo M. Kavaliuskas su kitu vyru, kurio vardą pamiršau, daviau \$1. Paskui atėjo M. Malijono merginos kur vėl daviau \$1. Iš skelbimų buvo matyta, kad "Keleivio" redakcijon suplaukė daug aukų. Streikas pasibaigė, o "Keleivio" leidėjai atskaitytū iki šiol neišdavė. Tas pats buvo ir su Rusijos revoliucijai rinktomis aukomis. Iš revoliucijai surinktų aukų "Keleivis" išdavė stūi kokią atskaitytū: "Mes pasiūtėm tiek ir tiek dolerių, mums pasitiktėtinam komitetui. Komiteto vardo neskelbiame, nes musų draugai galėtų pakliuti į kraugerio caro budelių rankas." Tai, kas buvo tas komitetas, kuriam "Keleivio" leidėjai siųptė žmonių aukas? Jei tada negalėjo komiteto paskelbti kada caras buvo, tai dabar lai paskelbia kada caro nėra ir draugams pavojus negresia. Aukavusį visuomenė tai atsimenta ir žingeidauja žinoti, kas ir privalo buti faktaiš įrodoma. Gal Liudvinavo Petras, kuris atsakė į 11 klausimų, pasistengs ir dvyliktajį tinkamai atsakyti?

J. Kalinauskas, So. Boston, Mass.
 LIETUS IR POTVINIAI KINIJOJ.
 HONG KONG. Pastaromis dienomis Kinijoj siaučia didelis lietus su audromis ir perkuniuja. Iš priezasties lietaus, upės labai patvino ir daugelyje vietų išsilėjo per krantus. Daug žmonių prigirė ir daug turto sunaikinta.
 Redakcijos Atsakymai.
 Liekno Murgui. Tamistos dvi apysakaies, vertimus: "Meilė ir Duona" ir "Susiėjimo Vieta" gavome, širdingai dėkojojame. Peržiūrėsimė ir manome vieną kurią panaudoti Sandaros kalendoriuje, 1927 metais.
 Korespondentams: Už prišlystas korespondencijas dėkojojame. Kurijų netilpo, tai, tilps sekandios savaitės laidoje. Prasoje parašyti kotankiausiai.

Pranešimas.

VISUOTINO LIETUVIŲ SEIMO KOMITETO DARBUOTĖ.
 Liepos 13 d., Lietuvių Muzikalėje svetainėje, įvyko nepaprastas šio komiteto susirinkimas. Šian susirinkimam pribuvo ne vien komisijos nariai, bet net keletas Seiman parinktų delegatų nuo vietos draugijų. Dalyvavo viso apie 20 ypataų.

Patsai susirinkimas buvo labai rintis ir, kaip komisijos nariai, taip ir atsilankiusieji svečiai, busiamieji pasiuntiniai Seiman, kiekviename klauseime ēnė balsų ir jį atydziai diskusavo. Žiurint ir klausant iš salies tartum, sakysime, atsiubuvo koksai tai Lietuvos seimelis, kuriame salies didieji reikalai būtų aptariamai. Bet čia buvo kalbama tik ruošimo Seimo reikale.
 Gyviausias pasikalbėjimas įvyko, kuomet skaityta daugelį laiškų nuo visuomenės veikėjų iš tolimų Lietuvių kolonijų, kuriuose patariama Ruošimo Seimo Komisijai, Seimā suriantint su įvykstančia "Lietuvių Diena". Nes nuomonė kiekvieno užinteresuoto asmens busiman Seiman yra pareikšta, kad atsilankius Philadelphiajion, delegatams norėtus pamatyti viskas ant syk, tai yra, dalyvauti Seime, pasižiuurti "Lietuvių Dienos" ir pamatyti Pasaulinę Parodą. Žodžiu, vienu šviu, pasiuntiniai norėtų net tris žuikius nušauti.
 Ir taip, vaduojantis tokiais busimais seimeicijų-dalyvių patarimais, ir, norint pakakint jų atsilankymo motyvus, klausimas perkelti Seimā visapusiai ir labai atydziai buvo apkalbėtas. Prijūs prie balsavimo, štai jo rezultatas: devyni prieš šešius balsai nutarė, kad seimas turi būti perkeltas 15, 16 ir 17, ant 29, 30 ir 31 d. rugsjučio, 1926 m. Kiti visi ruošimo Seimo reikalai pasilie-

Redakcijos Atsakymai.

Lietko Murgui. Tamistos dvi apysakaies, vertimus: "Meilė ir Duona" ir "Susiėjimo Vieta" gavome, širdingai dėkojojame. Peržiūrėsimė ir manome vieną kurią panaudoti Sandaros kalendoriuje, 1927 metais.
 Korespondentams: Už prišlystas korespondencijas dėkojojame. Kurijų netilpo, tai, tilps sekandios savaitės laidoje. Prasoje parašyti kotankiausiai.

J. Kalinauskas, So. Boston, Mass.

LIETUS IR POTVINIAI KINIJOJ.

HONG KONG. Pastaromis dienomis Kinijoj siaučia didelis lietus su audromis ir perkuniuja. Iš priezasties lietaus, upės labai patvino ir daugelyje vietų išsilėjo per krantus. Daug žmonių prigirė ir daug turto sunaikinta.

Lietuviai Amerikoje.

CLIFFSIDE, N. J.

Bolševikai ir jų marmalienė.

Čia yra susispaustė pastuzinis viengungių, kuriems tinkamiausias vardas "spiebukai" ir keletas sėbrų. Jie per savo "Trocko milžuvę" visokių kakarinių prigirda ant tų kurie jiems nepatrina. Žinoma, tikram lietuviui ir neapsimoka darsileisti tų Maskvos garbintojų, ir darbininkų apgandinėtojų, kurie prideda darbininkišku vardu apgandinėja darbininkus. Jie puolatos aukia, kada New Yorko murai bus pradėti dalyti, o kurie nesutinka su jais likti tų murų dalinimo, tai tuos smeiziat, vadindami nesuipratėliu. Tai tokie doros ardytojų logika.

Susitikus toki gatyvėje gali pažinti, nes eina galva nūmeres, tartumei ką pametęs ieško, žmogų bijo pasižiūrėti, o jau jį apsvieta tai tikra "apšvieta", nes tiek apšvieta nuo "menulio šviesos", kad šaligatvii einant vos vienas išsitenka. Tokiam apšviestumui tik akysse tamsu darosi.

Tų mūsų Trockio garbintojų Baldy Baldy 77 rota, birželio 20 d. turėjo surengę pikniką su pamarginimais. Žmonių susirinko nemažai, nes buvo garstina, kad Cliffside dar tokio parengimo nebuvo. Apie 7 val. pasirodė, kad vaikučiai skambins ant balalaikų ir kitokių instrumentų, o dainų programas pavestas žydams. Vaikučiai skambino ne lietuviškai, bet rusiškai. Tas ir gerai. Lietuvių kompozicijas ne visokie šarlatanai gali naudoti. Čia vaikučius kaltinti negalima, ką juos mokina, taip jie ir daro.

Paskiaus pradėjo dainuoti vietinė žydėlka, kuri padainavo angliška daina, o kokias kitas dainavo tai nebuvo supranta. O, komisaras nepaaiškino. Daugiau kas buvo nežinau, nes neklausiau nesuprasdamas žodžių. Dainavo vieną lietuvišką: "Leiskit jė tėvyne", kuri žydberniams nepatiko. Ją dainavo maišydama pradžia su paibaiga. Tai ve prie ko vargšai dainuotų, kad net lietuvių dainininkų negauna. Tas nestebėtina, nes sveikai protaujantis žmogus sarmatinas su jais dalyvauti. Ak, bučiau praleidęs svarbiausius pikniko įspūdžius. Kada komisaras perstatė "dainininkę" žydėlka, tai pasakė: "Visi džiaugės su savo žvaigždėmis, tai ir mes turime kv pasidžiaugti." Vadinasi žydėlka komunisto žvaigždės!

Sandariečiai gerai gyvuoja.

Vietos Sandariečių kuopa gerai gyvuoja. Komunistai iš kailio neriasi tai matydami. Vienas jų "Šiaulietis" per "Laisvę" sako, kad kuopa buvusi numirus ir atgijusi per dešimtys sykių. Tai didelė melagystė. Sandaros kuopa gerai gyvuoja nuo pat susitvėrimo ir yra skaitlinga nariais. Sandariečių kuopa narių skaičiumi viršija visas bolševikų gaujas. Tai yra didžiausia politinė organizacija Cliffside. Garbė kuopos darbuotojams. "Šiaulietis" smeiziamas Sandariečius sako: Čia yra burelis Sandariečių, kurių principas yra tas, kad priešintis visam tam, kas tik yra progresyviska ir darbininkiška.

Tai tikra žydiška melagystė. Ką jus darėte, kada vietos Sandariečiai atidarė Jaunuolių Mokyklą? Visi puolėte į desperaciją sakydami kam jos reikia. Juk mokykla kaip tik progresyviskas daiktas. Tai kokių keliu ir būdu jus progresuojate, jei smerkiate mokyklas? Jus neva norėjote sutverti mokyklą, bet kaip ją sutversite, jeigu esate priešingi mokykloms. Juk jūs patys suprantate, kad protingi tėvai neleis pas jumis savo vaikučius, kur juos girdytumėte bolševikišku raugu. Musų mokykla, kuri suorganizuota ant lietuvių pamatų, nors dar trumpas laikas, nuo sausio 1 d. bet pasekmes parodė geras. Per trumpą laiką vaikučiai pramoko puikiai skaityti ir rašyti. Taipgi gražiai deklamuoja ir dainuoja. O jūs niekiniate tą mokyklą ir tą ypata, kuris vienas toki didelį darbą per tą laiką atliko. Smeiziat kiek tik jūsų bimbijodijos protas leidžia. Juk jūs visokiais lape-

liais mėginote demoralizuoti tos mokyklos mokinius, kas parodo, kad jūs tikslas nuo mažens vaikučius kinkyti į suklečius Trockio ratus. Gį kada mokytojas sudraudė tokius lapelius skleisti, tai rėkiate, kad agitacija prieš darbininkus.

Minėtos Sandariečių mokyklos mokiniai jau dalyvavo Sandariečių ir šv. Pranciškaus dijos parengimuose. Tėvams buvo didelis džiaugsmas matyti, kaip jų vaikučiai puikiai pasirodė. Buvo įteikta gėlių plėči O. Sautytei už deklamavimą ir mokytojų už mokinia.

Kiekvienas protaujantis lietuvis supranta, kad Sandariečiai visuomet dirba kulturingą darbą. Taipgi visi žino, kad bolševizmo komisari kaip tik nori visuomenę maudyti fanatizmo srutuose, kad tik sau gerą gyvenimą turėti.

Kiekvienas protaujantis lietuvis šalinasi nuo Maskvos bernų. Valio Cliffside lietuviams, kad nepasiduodate Maskvos bernams save pavergti. Sandariečių yra didžiausiu tikslu, tai palaikyti Laisvą Nepriklausomą Lietuvą ir kelti lietuviuose tautinį susipratimą. Kiekvienas sveiko proto lietuvis Sandariečių darbus visuomet remia ir dedasi prie Sandaros juos dirbti.

ROSELAND, ILL.

SLA. 139 kp. susirinkimas atsibuvo liepos 1 d. Šio susirinkimo svarbiausiu punktu buvo Seimo delegatų raportas, todėl į kitus dalykus mažai domės tebuvo kreipiama. Ilgiausiai užtruko, kol išrinko pikniko darbininkus. Į 20 minučių Petronis jau stovėjo prie punkte "Susivienijimo labas ir gerove". Čia jis pakvietė Bacevicių išduoti raportą.

Bacevicius išsitraukė iš kišenės pluošką lakštų ir pradėjo skaityti. Skaitydamas darė ilgus paaiskinimus apie įvairius nuotikius, taip kad jo raportas užėmė visą vakarą. Nuo pat pradžios iki pat pabaigos Bacevicius piešė Seimą dviemispalvomis — juodą ir raudoną. Tautininkus ir socialistus rodė blogos valios ir pikty norų žmonėmis, o "pažangiuosius" — cystalais, kaip kristolas. Už lermą ir suirutęs Seime buvę kalbė, na, žinoma, dešinėji "atžalgareiviai". Didžiavosi "pažangiųjų" lėmėjimu, kad Pildomosios Tarybos algos nebuvo pakeltos, etc.

Iš viso matėsi, kad Bacevicius su savo draugais nėra tame upe, kokiam jie tikėjosi būti, kada rengėsi Seiman. Klībėnė, mikėdodama, pasakė apie kokį ten baisy laišką: Slančiauskas apie Strimitai; Grigalinas tylėjo; Šarkiumienė visai susirinkiman neatėjo; o Petronis sakė matęs tautininkų ir socialistų prieš "pažangiuosius" nesvietiška baisy nusistatymą. Džiaugėsi, nabagas, kad jis buvo Seime ir gavo tokią lekciją, kurios užteks jo visam gyvenimui.

Po susirinkimui ir piknike, kuris įvyko Washington Heights giraitėje liepos 5 d., žmonės stebėjosi, kam reikėjo siusti šešis delegatus, kad parvežti tokį "bom" raportą, ką galėjo padaryti vienas Bacevicius; o jei dar ir Petronis but pridėtas, tai jau pilnai butų pakakę. Dabargi šėšiu delegatų kelionė sueikvojo kone visą kuopos iždą, asmeniškai nuskrėaudė du biednus savo draugus. Slančiauską su Grigaliumu (visi 6 del. važiuo kone savomis lėšomis, nes iš kp. izdo gavo tik po \$44), ir parvažiuo nieko nelaimėję. Ar tai nebotprotystė? Julius Švitra.

PITTSBURGH, PA.

Tautišku kapų komiteto darbai. Pittsburgho lietuviai neperseai įsigijo sau lietuviškas kapines, bet nebuvo gero kelio per kapus, kas, žinoma, daug vargino žmones. Taigi šių metų Birželio mėnesį Komitetas padarė kontraktą su žinomų kontraktoriu G. Porčevsku, kuris padarys kelia per kapus 800 pėdų ilgio ir 7 pločio, taip pat padarys gyvenamą namuką iš dviejų kambarių, kas butinai del kapų reikalinga. Visą darbą

sutiko atlikti už 4 tukstančius dolerių ir viskas bus gatava lig pirmą dieną rugsėjo. Taigi kapų komitetas buvo atsisaukęs į Draugijas, kad prisidėtų prie to darbo. Kai kurios aukavo, kitos darė parengimus tam tikslui, bet vis dar truksta. Taigi, kad tas trukumas užlygtų, yra sumanyta piknikas parengti tam tikslui gražioj A. Kruklijo farmoj. Liepos 25 d. Nedėlioie. Kruklijo adresas yra sekantis: Swickley Mt. Nebo rd. Gattekaris reikia imti 13 Emswood ir pravažiavus gatvėkarių tvartą, tilita parvažiuos lipiti laukan iš ten trokas veš į farmą. Mašinoms galima važiuoti tuo pačiu keliu, tai yra Californ ave. arba pro West View Park, Perrysville Road. Taigi šiuomi yra kviečiami geros valios lietuviai. Pittsburgho ir apieilinkės, kad paremtų mus tam mūsų darbe.

Vienas iš Komiteto.

BALTIMORE, MD.

Liepos 7 d. Baltimorėj laikė prakalbą svečiai klaipeidiskiai gerb. M. Jankus ir Brakas. Prakalbos buvo rengtos labai ant greitųjų, taip, kad nebuvo lai-

ko gerai išgarsinti ir publikos susirinko ne perdaugiausiai. Kadangi gerb. svečiai jau yra apvažiavę veikt visais lietuviams apgyventas kolonijas ir jų prakalbų turinis yra jau žinomas, tai aš jų prakalbas nei neperduosiu, o tik pažymėsiu, kad aukų tapo surinkta apie \$65.

Liepos 4 d. francuzai buvo užpuolę "Klaipėdą" ir net ant kranto jau buvo išlipę, bet lietuviams sukoncentravus savo jėgas, francuzai su nuostoliais buvo atmušti.

Tulas lietuvis, ant kranto, prie didelio vandenio tiri pasitautęs vasarnamį vadinamą šio- rias, kuriam yra vardas duotas "Klaipėda". Netoli to širo gyvenanti francuzai jau gerokai užsigėrė bandė užkariauti, bet vargšams nepavyko.

Ž. Rinkėjas.

GERIAUSIAI DIRBTI SANDAROJE

GARSINKIS "SANDAROJ" TURĖSI PASEKMES BIZNYJE

Norite Buti Sveiki ir Laimingi

Tai turite apsaugoti save nuo ligų valgydami sočius valgius. Del stokos maisto ir sotumo visas kumas nyksta. Nereikia rizikos imti. Tinkamas maistas ir tinkamas gyvenimas padarys jus ir jusų vaikus sveikais ir laimingais. Doktorai rado, darydami bandymus, kad kondensuotas pienas yra vertes maistas budavojimui vaikų sveikatos.

Pagaminkite savo šeimynai įvairių valgių, kuriuos žinote jie mėgsta, vartdami Standard ar Challenge Condensed Pieną, pavyzdžiui, pudingų, keikų, kepsnių, košelių, pasigardžiamų ir t. t. ir kitur kur reikia pieno ir cukraus sykiu. Pabandykite kavoję šokolade ar su koku. Apisimokės blešinę laikyti ant ledų visados po ranka. Nėpages ir tuoj galima pavartoti.

DYKAI.

Be gavimo maisto už savo pinigų jus dar gaunate brangių dovanų už leibelius nuo blešinių. Taipios šeimninkės taupo leibelius ir išmainso ant brangių dovanų dykai. Matote ant paveikslo rankšluostį. Galite gauti tokių už 55 leibelius. Pradėkite šiandien taupyti leibelius ir nuneškite į artčiausią dovanų krautuivę suleg adresu žemiau.

TAUPYKIT LEIBELIUS DEL BRANGIŲ DOVANŲ

Musų Dovanų Krautuivės Bostone:

89 Friend St. arti Haymarket Sq.

KITOS DOVANŲ KRAUTUVĖS:

FALL RIVER, MASS.
14 — 3rd St.
arti Bedford St.

BRIDGEPORT, CONN.
105 Congress Street
arti Main Street

NEW HAVEN, CONN.
105 Temple Street

PROVIDENCE, R. I.
49 Aborn Street

Naujausios žinios iš Lietuvos

LENKAI VERZIASI PER DEMARKACIJOS LINIJĄ

Utenos bare 4-tame rajone lenkų pasienio kariuomenė perkėlė demarkacijos linijos gaires apie 5 mtr. musų pusėn, bet musų sargyba bematant lenkų gaires išmetė atgal. To pat baro 2 rajone šlavyno miške tas įvykis irgi pasikartojė. Įpykinti smurto nepasisekimu, lenkai tuoj atsiantė prie musų sargybų savo pasienio korpuso XX bataliono 4-tos kuopos vadą Bieliką su ginkluotu buriu kareivių ir dviem kulkosvaidžiais. Lenkiukštis grasino pavartoti ginklus, jei musų policija nenusileis. Bet policija nebudama lenkų karščiavimosi, reikalavimo neispildė, ir lenkai turėję pastatyti gaires senose vietose.

Tuo pačiu laiku Ukmergės bare III rajono ribose lenkai bandė užimti Pasirvičio ir Sukkaniznos vieškelį, kuriuo eina demarkacijos linija. Atvykę lenkų karininkai nuvertė pastatyta prie vieškelio musų sargybos buidelį ir pareikalavo musų sargybas atsitraukti, priešingu atveju grąsino pavartoti ginklus. Musų sargybos nepasitraukė.

PERKUNAS PRITRENKĖ SAULĮ.

BEBARŽIŽIAI, Debeikių val. Birželio 9 d. griautinis uždegė šaulio P. Augustino tvartą ir jį patį pritrenkė. Įdomu, kad apdegęs kumas, o drabužiai sveiki. Nukentėjęs gydosi ligoninėje.

KUNIGŲ "VAISKO" MUŠTYNĖS.

DAUKSIAI (Mariam. aps.) Daukšių kaimo "pavasarininkai" jau ne nuo šiandien įgarsėjo. Dabar padarė dar vieną "Dievui ir tėvynei" žingsnį. Š. m. gegužės 29 d. užsipirko mišias ir susirinkė bažnyčion sėryrai meldėsi. Po pietų susirinko pas uk. Juoza Lietuvninką pailsinksminti. Iš pradžios buvo be upo, bet vakare, kai išsiskausė, tai jiems pasaulis visai kitaip atrode, o apie 2 val. naktį pradėjo muštis. Iš pradžios kovėsi su kuolais, bet vėliaus senųjų peštukų vadas N. Glavackas davė kamandą bėgti ir užimti patogesnes pozicijas. Išsirikiauvę pradėjo trauktis, bet vis delto nieko neišėjo; vadą sugavo ir gerokai apkulė. Paleistas nežinojo nė kur bebėgas vieton namo, pataikė į kalvę ir prašė savininką, kad jį neišduotų priešam. Žadėjo net aukto kryžių už išgelbėjimą. Mušio vietoje yra keli lengvai sužeisti.

STUDENTŲ ISTORIKŲ EKSKURSIJA.

Pereitą sekmadienį 6 val. ryto 11 Lietuvos Universiteto Humanitarinio Fakulteto studentų-čių istorikų, vedami p. Tarasenos išvyko į Kauno apylinkes archeologinių vietų tirti: Kleboniškių (Ridikų d.) piliakalni konstatuata, kad tasai piliakalnis pačina iš XI-XII šimt. bet karo metu visas jo paviršius labai išraustas ir nebelengva nustatyti tikroji jo forma. Rasta žalvario papuošalu ir molio urnų šukių. Ten p. Tarasena papasakojo apie piliakalniui atsiradimą ir jų uždavimą senovėje. Ten pat Peklinės (Pekieno) smėlynėj rasta pėdsakų prosenovės ūgnaviečių, kaulų likučių. Ekskursantai naudinga ekskursija tikrai patenkinti.

PIKTADARIAM NEPAVYKO.

Birželio 12 d. 11 val. nakties i Teleičių kaimo, Garliavos val. Kauno ap. gyventojos Juozo Tiškevičiaus butą įėjo trys nepažįstamieji vyrai, iš kurių vienas apsvilkęs policijos valdininko rubais, susijucses diržu, ginkluotas revolveriu. "Svečiai" pareiškė esą atvykę daryti krautą, nes jų gautomis žiniomis čia turi buci paslėpta kaž kokios granatos. Tuo laiku pil. Tiškevičiaus bute buvo ir kaimynai: Šaidiškis Jonas ir Kirevičius Motiejus, kuriuos nepažįstamieji nuvarė rusin ir pastatė prie jų sargybą, gi buto savininką Tiškevičių paliko ir liepė dalyvauti kratoj. Tuo tarpu vienas iš nepažįstamųjų šoko prie Tiškevičiaus žmonos ir liepė atiduoti vyro portfelį. Tiškevičius suprato, kad turi reikalą ne su policijos valdininkais, bet su paprastais plėšikais. Jis tuč tuojau stvėrėsi už kirvio ir "pavaisi-no" vieną "svečių" galvon. Piktadariai emė šaudyti ir pabėgo. Jiems surasti daromi atatinkami žygiai.

KLERIKALAI PLATINA KOMUNISTŲ LITERATURĄ

Seimo posėdyje birželio 17 d. svarstant karo stovio panaikinimo įstatymą, uk. s-gos atstovas p. Mikšys, paėmęs žodį del motyvų balsavimo, pradėjo skaityti iš tribunos konfiskuotą komunistų laikraščių: "Lietuvos Darbininkų Atstovas." Seime buvo daug publikos, ir Seimo pirmininkas d-ras J. Staugaitis skaityti laikraščių nedavė. Del šito atsitikimo "Rytas" 133 Nr. stambiomis raidėmis skelbia urbi et orbi, kad girdi. "Valst. liaudininkai bijosi šviesos". Įdomu butų išgirsti iš "Ryto" redakcijos, nuo kada jai komunistinė literatūra virto šviesa? Bet matyt taip jau visame pasaulyje yra, kad kraštutinumai susieina, taigi ir musų kleirkalai su komunistais lengvai susigieda.

TYRINĖJA LIETUVOS EZERUS.

Universiteto profesorių grupės iniciatyva š. m. liepos 1 d. rengiama moksliska Lietuvos ežerams tyrinėti ekspedicija, į kurią įeina geografiniai, hidrologai, geologai, gamtininkai, meteorolgiai, ir etnografai. Tai yra pirmas bandymas išdirbti plačius metodus tolimesniems tyrinėjimams. Tyrinėjimo objektu pasirinkta žinoma Alytaus apskrities Metelių ežerų grupė, kuriu plotas siekia apie 4,200 ha. Ekspedicija užsibrėžusi išmatuoti tų ežerų gilumą ir iširti jų dugną, vandens sąlybės, augmenija ir gyvuoijai, jos tarpe ir žuvies.

LENKŲ SARGYBA ŽUDO NEKALTUS ŽMONES.

TRUMPALIS, Suvalkų apsk. Trumpalio kaime pas ukininką Petrą Kemerį neseniai įsiveržė pasienio sargyba trobon ir užpuolė šeiminką, sakydama, kad kažkas perbėgęs demarkacijos liniją, ir pasislėpęs jo namuose. Ukininkas teisinosi, kad visi namie buvę ir niekas pas jį nepasislėpęs. Bet nežiurint to, jis buvo suimtas ir nuvarytas į Grumodžiskės sargybą. Virsininkui ištyrus ir neradus kaltu buvo paleistas. Apie tai sužinojo Burkų sargybos viršininkas Jablonskis, Praslinkus dviem dienom jis pasiunte savo sargybinius antrą kartą suimti P. Kemerį, kurie, suėmę nuvedė Burokų sargybos butan. Apie 10 val. vak. padarė savo sprendimus ir anksti rytą 4 val. išvedė iš namų neva varyti į Seinus, pas aukštesnę valdžią. Neuzilgo P. Kemeris rastas užmuštas. P. Kemeris sudraskyta širdžia ir burna krito ties pat demarkacijos linija. Tą atsitikimą matė ukininkas N., bet bijojo liudyti, kad ir jam panašiai neatsitiktų, nes ukininkui, pas kurį gyvena, grasinta, kad ir jis bus nudėtas. Burokų sargyba po šio įvykio pagarsino, kad P. Kemeris bėgo į Lietuvą, tai užtat jis nušovė. Tardomajai komisijai apžiūrėjus lavoną, jis buvo palaidotas Punsko kapinėse.

ŽYDAS SAUDO KIAULES.

KAZLU-RUDA, Gegužės m. 29 d. vietos taikos teisėjas nubaudė pil. Sachną Kuzminą, eViverių gyven. už tai, kad jis, kaip žydas, nekentė kiauilių ir vos į jo kiemą įbėgdavo kieno nors kiauilė, tuoj ją šaudydavo. Bet taikus Kuzminas kaimynai už tai nesiskundė nenorėdami bylinėtis. Tik pagaliau kovo m. 30 d., kiauilių šaudymui pasi-kardojus, nukentėjusį pasiskundė policijai, kuri susatė protokolą ir taikos teisėjas pil. Kuzminą nubaudė vienu mėnesiu arešto.

"Lietuvių Dienos" Reikalai.

SESQUI-CENTENNIAL LIETUVIŲ KOMITETO DARBUOTĖ.

Brooklyniečiai dalyvauja Amerikos Lietuvių Dienos iškilmėse.

3 chorai dainuos jungtiniame chore; Brooklyn'o gražuolės šoks tautiškus sokius ir baletus.

Brooklyniečiai ruošia paveikslą: "Stabmeldiškoji Lietuva".

Lietuvių dramos direktorius, p. Vaiskus, vadovaus meno srityje.

Wyoming Valley rajono lietuviai nori praleisti brooklyniečius; 7 chorai dainuos Jungtiniame chore;

Amerikos Lietuvių eks-kareivių organizacija "Doughboys" dalyvauja manifestacijoj;

Philadelphia's jungtinis choras dalyvauja konkurse.

4 liepos organizacinės ir Presos Komisijų pirmininkas, kun. S. Draugelis buvo nurykęs antru kartu New Yorkan ir Brooklynan šio rajono lietuvių dalyvavimo reikalų Amerikos Lietuvių Dienos iškilmėse.

2. Jiems vadovaus sužeistas, kovose už laisvę lietuvius pulkininkas. Nori susirasti ir įtraukti darban visus Amerikos lietuvių karininkus.

3. Manifestacijoje dalyvauja uniformose, kurie neturi kariškų uniformos eis apsirėdę juodais siutais, baltomis kelnėmis ir baltomis kaskomis.

Presos Komisija.

Organizacinė komisija.

"Amerikos Lietuvių Diena" 28 rugpjūčio artinasi. Vos pusantro mėnesio laiko beliko prie jos prisiruosti. O darbo daug. Taigi visus kviečiame pradėti ruoštis. Mes visiems, kurie tik reikalingi busite padėsime savo patarimais kuo ir kaip jus galite kuograziausiai ir kuoprieinamiausiai, be didelių išlaidų, pasirodyt svetimtaučiams ir sau bei savo kolonijai pelnyti garbę.

Nors trumpos mus iškilmės, bet ilgalaikė bus jūsų garbė, kuri ilgal pasiliks visų atmintyje, o užrašyta knygos lapuose skambės kartų kartose. Apie tai išgirs ir Brangioji mūsų Motina Tėvynė Lietuva ir džiaugsis žinodama, kad už jūrų-marių esanti ją mylinti vaikaliai neužmiršo dar jos. Už tai ji tobulinama savo valstybinį gyvenimą paruoš malonę ir ramia prieglaudą kiekvienam Amerikiečiui Lietuviui, kuris po sunkių darbų ir nuovargio užsimanys joni sugrįžti ramiai atsilsėti ir baigti savo gyvenimo dieneles; ji kas kart geriau besitvarkydama išbujos visose ekonominio gyvenimo šakose ir paruoš tinkamą dirvą naudingam biznieriškam sunaudojimu čia išvijoje sutaupintus dolerius; ji su išsilgimu laukia iki iš Amerikos jaunuomenės tarpo išdygs garūs dainininkai-ės, kurie-ios gražiau už lakštingaląs čiulbės Lietuvos padangėje ir linksmins artojos širdį, iki pasirodys nauji narsūs karžygiai ar mokslininkai, kurie bus mylimos mūsų tautos žvaigždės, Lietuva moka gerbti ir gerbia savo didvyrius ir ją mylinčius. Taigi ir mes t. brangioje iškilmių dienoje ne tik save pasirodysime, bet ir parodysime, kad mylime savo tautą ir savo tėvynę ir mokam ją tinkamai pagerbti.

Tad visi keno tik krutinėje žeruoja tėvynės ir tautos meilės ugnis stokim į darbą!

Du airiai.

Kartą, du airiai atėjo į "burlesk šiu", kur merginos vos biskį prisidengusios kūną lošia, viens airis sako kitam:— Ar ne padaro daug pinigų šitie "šio"? Antras palingavęs galvą ir sako:— Kur jie čia uždirba, kad nei drabužių merginoms negali sutaisyti.

PRANESIMAS

Tyrinėjimas ir išguldymas raš. sv. Biblijos buna koža. Pamedelio ir Seredos vakara 8:15 val. po No. 183 H st., Prakalbos ir išguldymai iš Biblijos koža Pėnyčia 8 val. vakare, Lietuvių apatinę sveitaisį, E ir Silver st., So. Boston, Mass.

GYTAUTO DIDŽIOJO MIRTIES SUKAKTUVĖS

(1430-1930)

Kiekviena kulturinga tauta gerbia savo didvyrius. Negali nuo to atsihkti ir lietuviai. Mat ant kiek tauta moka pagerbti savo didvyrius, ant tiek ji prisideda prie naujų didvyrių auklėjimo. Jaunosios kartos matydamos, kad tautos žmonės moka atiduoti tinkamą pagarbą jos užsitarnavusiems, buna pasikatintos prie kilnių darbų. "Klaipėdos žinios" pakeldamos klausimą apvaikšioti Vytauto 500 metų sukaktuvės rašo:

1930 m. spalio 29 d. mes minėsime Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto D. 500 metų mirties sukaktuvės. Tai labai reikšmingos sukaktuvės, kokių retai teatsitinka. 1430 m. spalio 29 d. Vytautas, išplėjęs savo valstybę vakaruose iki Baltijos jūros, rytuose iki Dniepro ir kai kuriose vietose dar toliau už jo, pietuose ligi Ukrainos, po lenkų sutrukdyto jam žingsnio vainikuotis, miršta Trakuose, palikdamas galingą ir suvienytą visą valstybę.

Vytauto epocha Lietuvai yra šviesiausias istorijos lapas. Gaila, kad mes nedaug tepažįstame jo laikus. Iki šiol apie Vytautą teturėjome vos vieną dr. Alseikos monografiją, kurioje keliama Vytauto vainikuotis sumanymo klausimas. Sukaktuvių proga mūsų istorikai be abejo parašys ne vieną Vytauto monografiją. Gi visuomenė, ypač inteligentams jau laikas buti galvoti apie statymą Vytautui paminklo.

Istiesu, jei mes nors paskubomis peržvelgsime savo istorijos lapus, tai pamatysime, kad po keturių galingų ir ilgai Lietuva valdžiusių didžiųjų kunigaikščių. Mindaugo, Gedemino, Algirdo ir Keistučio), Vytauto asmenyje Lietuva pasiekia kulminacinio savo galybės punkto, kurią jis tvirtai valdė savo rankose per 38 metus. Vytauto laikai yra mūsų istorijoje įdomus. Tuo laiku įvyksta keleta stambių istorijos faktų, kurių padavinį ir šandien aiškiai jaučiama.

Staj 1385 m. Jogaila veda Lenkijos karaliaitė Jadvygą ir "prijungia" Lietuvą prie Lenkijos, 1387 m. Liet. jena į kulturingų tautų skaičių, primdama krikštą. 1410 m. prie Zalgerio žlugta amžinai vokiečių ordeno galybė.

Sukaktuvėm atėjus mes galėsime arčiau prisiziūrėti Vytauto epochai, tiems faktams, išsiaiškinsime Vytauto politiką ir kaimosime jo darbus.

Dabar betgi jau laikas prie sukaktuvių ruoštis!

Tiesa, nors dar laiko yra, bet tinkamam prisirušimui jau laikas pradėti. Amerikos lietuviai irgi turėtų kiek išgalėdami prie to prisidėti. Šis klausimas gal butų naudingas apkalbėti busineiam Visuotinam Seime, Philadelphiaje. Seimas tą klausimą apkalbėjęs galėtų surasti budus, kaip Amerikos lietuviai per tuos ketverius metus galėtų sukelti tinkamą kapitalą, kad pastatys tinkamą paminklą. Nereikėtų šį klausimą be atgarsių praleisti.

ROMA. Iki šiol Italijoje budavo paprastai daugiausiai giedra ir šiltas oras. GI šiais metais oras visai atsimanė. Tankiai pasikartoja lietus ir šaltas oras. Tai yra staigi atmaina, negrėdeta Italijos istorijoje.

The YELLOW PENCIL with the RED BAND
EAGLE PENCIL CO.
EAGLE MIKADO

Germantai paisečiai, naudokite...

KŪDIKIŲ GEROVĖS SKYRIUS
DEL APRŪPINIMO MOTINŲ IR JŲ KŪDIKIŲ SVEIKATOS.

(BORDENO)

Si valgių sistema atitiks reikalavimus sveikų kūdikių. Ji neskiriama kūdikiams su labai opia sveikata. Tokie atvejai yra nepaprasti ir reikalauja gydytojo apžiūrėjimo. 15 iki 18 mėn. — keturis sykius dienoje

7 ryte. — Oatmeal, manavų, cornmeal, kiekviena kruopų košelė turi būti virta tris valandas, diena pirm penėjimo. Pabaigus virti, košelė turi būti kaip skystas kisielis. Ją perkošia per koštuvą, o atvėsus ji pasidaro kai kisielis. Šito duok du ar tris šaukštus su pienu. Duok dar 8-10 uncijų pieno atsigerti. Taipgi skrudintuos duonos.

9 ryte. — Sunka vieno oranžinio.

11 ryte. — Minkštai išvirtas kiaušinis sumaišytas su patsenuos duonos trupiniais, arba vienas šaukštas jautienos skystimo. Pieno atsigerti, Cukorius arba sėlenų biskvitas, arba sena duona su sviestu.

3 po pietų. — Avienos, vištos ar jautienos, buljonas, su ryžiais arba mėsgalais, arba senos duonos, trupiniais. Kiaušinienė, krakmolienė, ryžių pu-

Ar Moki Plaukti?

Jei ne, tai pasisteng išmokti, nes mokėjimas plaukti kiekvienam reikalingas. Greitam ir tinkamam išmokimui, "Sandaros" Adm. gali gauti knygele po vardu: "Kaip Pasimokinus Plaukti." Knygelė 64 puslapių, su 43 paveikslais, parodančiais plaukimo būdus, kaip tik 20c. Pinigus gulte su 2 c. pašto ženklais arba įdėję konvertant du dešimtus. Reikalaukite šiuo adresu: "SANDARA" SO. BOSTON, MASS.

Condensed MILK
(PASALDYTAS)
PADARO NEPAPRASTAI SKANŲ MYSINĮ

Kaip padaryti Salad Dressing Gerai sumaišyk sausius daiktus. Pridėk kondens. pienu ir vėl gerai išmaišyk. Po biskį dėk alvyų alieju nuolat maišant. Kai košelė tirštėja, dėk arbat. Šaukštuką acto ar lemon. sulčių. Maišyk kol aliejus susilies su košele. Atvėdink.

SALOTŲS PAGARDINIMAS
1/2 arbatinio šaukštuko arkos
1/4 arb. šaukštuko paprikos
1/2 arb. šaukštuko mustardos
2 šaukštai Bordens Conden. pienc
1/2 puodelio alvyų aliejaus
1/2 puodelio acto

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eizite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų vaistų.
Mei laikome užtikintus gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai nuo galvos skaudėjimo, nuo uženėjusio reumatizmo, nuo nuplėnimo strėnu, kraujo valinui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių šiuo ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausių patarimus suteikdame nuo patrukimo dėl vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu norite pas mus, suėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus o mes jums potarnausime kuoprenauoti. Pasaukiamie mus ir pasidomėkite per telefoną visai uždyke.
D CABITT
100 SALEM STREET BOSTON, MASS.

Rimb

Tai Juokų ir Satyros mėnesinis didelis žurnalas. Jame telpa daugybė juokų, juokingų dainų, paveiklų ir linksmių pasiskaitymų. Skaityk "Rimba" visada bus linksmas. Priešiusk 10c. įdėjęs į konvertą gausi vieną numerį. Prenumerata meta tik \$1.00. Kas neturi "Rimba" ne vyras. Moterims ir merginoms "Rimb" irgi reikalingas. Reikalauk sekanciu antrašu:
"RIMBAS"
3 Bateman Pl., So. Boston, Mass.

Draugijų Domei.

Kliubai ir draugijos! Kurie sutinkate ateinančiam žiemos sezono surengti vakarų ir pakviesti magikų J. Čekanavičių "Magijos Stebuklus" daryti iš ansktu kreipkitės laikais žemiau paduotu adresu.
Magikas J. Čekanavičius ateinančiame žiemos sezoni ruošia naujus "Magijos Stebuklus." Tai bus patikintinai jo vaidinimai Amerikos lietuviams.
Gen. Manager J. Amorski, 5353 So. Turner ave. Chicago, Ill.

Choro Repertuaras

Mėnesinis Muzikos Leidinys Metams — \$2.00
Ta pačia kaina siunčiam ir Lietuvon.
ANTANAS BACIULIS
421 EAST SIXTH STREET SO. BOSTON, MASS.

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H. S. Stone O.D.

Akiu Specialistas
399a BROADWAY, So. Boston, Mass.

Dr. J. C. Seymour

(LANDZIUS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: nuo 9:00 val. ir ryto iki 9:00 v. vak.
381 BROADWAY, So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 4000.

Lietuvis Optometrista

Išgaminuojam akis priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Paul J. Jakmuh, M. D.

(Jakimavičius)
509 EAST BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

ADAS RASTENI

ADVOKATAS.
700 West Lombard Street BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Ofiso: Gilvert 5894
Buto: Gilmer 0361

A. O. ŠALNA (SHALLNA)

LIETUVIS ADVOKATAS.
Baigęs du Universitetu Cornell University su A. B. G Washington Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name (antros lubos)
866 W. Broadway, So. Boston. Tel. So. Boston 3520

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tati civiliskas ir kriminaliskas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.
PRANAS J. KALINAUSKAS
381 BROADWAY, So. Boston, Mass.
Ofiso ir gyvenimo vietos Telefonas S. B. 0441

Vietos žinios.

BAISI AUDRA SU PERKUNIA IR LEDAIS

Pereito sekmadienio pavakaryj, liepos 18 d. Bostone ir apilinkėje, iš po dušnaus dienos karščio užėjo baisi audra, su perkunu ir ledais. Žaibai ir perkunas pliekė pilnu smarkumu. Smarkiai audrai siaučiant, pradėjo kristi rieto didumo ledai.

7 žmonės užmušti, virš 12 sužeistų.

Iš įvairių apilinkės miestų praneša, kad nuo žaibo arba perkuno žuvo 4 žmonės, 3 tapo užmušti bevirstant išlaužtiems medžiams, o virš 12 tapo sužeista.

Sugriovė bažnyčią, išvertė medžius.

Portsmouth, N. H. krisdami ledai išdaužė namų langus. Springfielde audra sugriovė metonistų bažnyčią. Vienas žmogus stovėjo tarpduryje, temijo audros siautimą. Tame momente visu smarkumu užo medis ir žmogų ant vietos užmušė.

Vakariniėje Bostono miesto dalyje, nuvertė namų stogus ir nuėjo krautuvius iškasas. Žmonės buvo didelėje panikoj. Daugelio namų ir krautuvius langai išbūrėjo.

N. H. valstijoje daug medžių išlaužta. Išvartyti telefonų stulpai ir kitokių nuostolių pridaryta.

Abelnai imant, visoje Naujoje Anglijoje audra padarė nuostolių už apie \$1,000,000.

BUS NEPAPRASTAS PIKNIKAS.

Nedėlioje, liepos 25 d. Stasio Šakuno ukėje, 849 Oak st., Brockton, Mass. bus Sandaros 7 kp. iš So. Boston, Mass. piknikas. Šis piknikas labai skirsis nuo visų kitų buvusių, nes jame bus prakalbos, dainos ir kitokie pamarginimai. Jame kalbės Sandaros Centro išdinkas A. Ivas, Centro Sekretorius ir "Sandaros" redaktorius K. J. Paulauskas, kurie pasakys daug neparastų naujienų. Dainuos Gabijos vyrų kvartetas ir kiti. Žodžiu sakant, piknikas bus labai įspūdingas ir linksmas. Kiekvienas atsilankęs labai daug ko galės išgirsti. Tad dalyvaukite visi jame.

ZYMŲS SVEČIAI.

Pereitą savaitę Bostone lankėsi kun. S. Draugelis, iš Philadelphia, Pa. kun. Draugelis lankė "Sandaros" Redakcijoje ir ilgoką valandą turėjo pasikalbėjimą su Sandariečiais rugpjūčio 28 d. Philadelphiaje rengiamos "Lietuvių Dienos" reikalais. Kiek teko patirti, tai kun. Draugelio atsilankymas į Bostoną nebuvo veltui, nes prie susiindomavusių Bostono lietuvių tų iškilnių parengime ir jose dalyvavime, pasivilio dar didesnis įspūdis ir kaip atrodo, tai didelis skaičius Bostono lietuvių dalyvaus, kaip "Lietuvių Dienos" iškilnėse, taip ir Lietuvių Seime.

Taipgi lankėsi J. Marcinkevičius, kadaisė gyvenęs Waterbury, Conn. ir daug dirbęs Sandaros 11 kuopoj ir "Varpo" draugijoje. Jis pastaru laiku apie porą metų gyveno Detroito, Mich.

VALDININKŲ TEISMAS PASIBAIGĖ.

Pereitą savaitę užsibaigė Chelsea valdininkų teismas, kur jie buvo kaltinami už degtinės šmugelavimą. Toje byloj buvo kaip kaltininkai mojaras Lawrence F. Quigley, jo brolis, policijos inspektorius Thomas Quigley ir keletas kitų. Teismui užsibaigus, "jurė" po 20 valandų debatų išnešė nuosprendį, kur policijos inspektorius ir kiti keturi pripažinti kaltais, o majoro klausime nesusitaikė.

NORĖJO NUSINUODYTI.

Tula moteris Arsenault, 2 vaikų motina, atėjo į aptieką Cambridge'je ir akyvaizdoje daugelio žmonių išgėrė nuodus norėdama nusinuodyti. Greitai tapo nuvežta į ligoninę ir sakoma pasveikė.

ISVAŽIAVIMAS!

RENGIA A.L.T. SANDAROS 7 KUOPA

NEDĖLIOJE

Liepos-July 25 d. 1926

Ant STASIO ŠAKUNO UKĖS

849 Oak St.

Brockton, Mass

PROGRAMAS:

Kalbėtojai: A. IVAS, Sandaros išdinkas ir K. J. PAULASKAS, "Sandaros" red. Dainuos VYRŲ KVARTETAS, solistai. Bėgimo lenktynės, virvės traukimas ir kiti žaislai. Piknikas prasidės 11 valandą ryte.

Šis išvažiavimas yra rengiamas labai gražioj vietoj kurioje yra gera svetainė dėl sokių, pasiilksninių, ir žaislų. Yra kviečiami lietuviai ir lietuvišės iš visų apilinkės kolonijū šioje pramoje dalyvauti ir sykiu susipažinus linksmi laiką praleisti. Specialiai Busai išeis nuo Sandaros ofiso 11 val. ryte, 327 E St., South Boston, Mass.

Norinti važiuoti busais užsiregistruokite kelios dienos anksčiau Sandaros ofise. KELRODIS: Važiuoti tiesiai į Stoughton, o iš ten imkite Brockton kelią ir važiuokite sit 849 Oak st., ten piknikas. ki Oak St., Davažiavus sukities po kairę, biskj pavažiavus ra

SURADO MERGINOS NUZUDYTOJUS.

Pereitą savaitę paminėjome, kad policija rado Bostono priemiesty supiaustą merginos kuną ir sudėtą į tris bakus.

Policijai pradėjus tyrinėjimą, tuoj buvo surastas tulas vaikas Ford, iš So. Bostono, kuris buvo tos merginos Edith L. Greene vaikas ir manė su ja apsivesti, net ir apsivedimui leidimą turėjo. Jis pasakė, kad mergina nešėia ir ji buvo pas Dr. Thomas E. Walsh, kuris jau darė nelegalę operaciją, nuo kurios minėtą mergina mirė. Pagalios policija surado ir Dr. Walsh, kurį sykiu su jo motere suareštavo. Fordas yra paleistas po \$2,000 kaucijos, o Dr. Walsh \$15,000 kaucijos. Taipgi manoma, kad tame reikale atsiras ir daugiau kaltininkų.

Sio atsitikimo byla bus labai įdomi. Tuoj prasidės kvotimai: kaip ta mergina buvo supiaustyta, kodėl ją piauštė ir taip toliaus. Temykite sekančius "Sandaros" numerius, kuriuose apie tai bus aprašyta.

EKSKURSIJA Į PHILADELPHIJĄ

Visuotinas Amerikos Lietuvių Seimas įvyks rugpjūčio-August 29, 30 ir 31 dd.; Philadelphiaje Lietuvių Diena Pasaulinėj Parodoj atsibus rugp. 28 d.

Bostono ir apilinkės lietuvių ekskursija gal panorės, greičiausiai, matyti Lietuvių Dieną ir dalyvauti Visuotiname Seime. Pageidavimas pas bostoniečius yra didelis, kad net imti dalyvumą L. Dienoje. Ar tai bus galima padaryti varlan

bostoniečių arba Naujosios Anglijos lietuvių dar neišku. Taigi atrodo, kad Bostono, o gal susidarius net visos Naujosios Anglijos lietuvių ekskursija turėtų važiuoti į Philadelphia rugpjūčio-August 27 d.

Registracija norinčių važiuoti į Philadelphia didėja su kiekviena diena, ir, todėl, kurie norite matyti Visuotiną Seimą, Lietuvių Dieną ir Pasaulinę Parodą nevlaukite priduotų savovardį ir adresą D. Pilka, Šidlausko aptiekoje. Vėliau gal reikės suaukti užsiregstravusių susirinkimą ir galutinai nutarti važiavimo laiką ir kelionę. Dabar yra tris sumanymai kaslink važiavimo:

1. Važiuoti automobiliais
2. Važiuoti busais.
3. Važiuoti laivu.

Butų labai pageidaujama, kad artimesnės kolonijos susitartų su bostoniečiais, kaip Worcester, Norwood, Brockton, etc.

Vardan komiteto, D. Pilka. 373 Broadway, S. Boston, Mass.

BUTĖNAS BOSTONE.

Atvažiuo į Bostoną garsus lietuvių dainininkas J. Butėnas. Rugpjūčio pabaigoje išvažiuos Italijon toliaus tęsti mokslą.

GABIJOS PIKNIKAS

Rugpjūčio 8 d. Lake Shore Park, North Easton, Mass. bus Gabijos piknikas. Gabijiečiai rengiasi savo piknike sudainuoti daug linksmių dainų. Į tą pikniką atsilankę visi turės daug linksmumo.

P. J. Akunevičius

LIETUVIS GRABORIUS PERSIKĖLĖ Į NAUJĄ VIETĄ Į SAVO NAMĄ

Suteikia geriausį paskutinį patarnavimą. Ofiso ir gyvenimo antrašas: 826 E. 6-TH STREET, SOUTH BOSTON, MASS. Tel. S. B. 4486.

V. K. ŽIURY

KOSTUMERISKAS KRIAUCIUS. Vien tik vyriškų drabužių.

Apie gerumą klauskite mano kostumerių, kurie jau dėvi mano darytus drabužius. Prieg tam priimam senus siutus pataisymui, išvalom ir suprošnam už labai prieinamą prekę, Taipgi priimam ir moterų rubus pl auti, prosyti ir taisyti, o ypatingai šilkines moterų sukneles padarom kaip naujas. Todel lietuviai ir lietuvišės atėikit pas mane o įsitikinsit, kad šis apgarsinimas yra teisingas. Valandos kasdien nuo 8 val. ryte iki 8 val. vakare. 344 WEST BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.

REAL ESTATE

PARSIDUODA

SOKIŲ SALE IR ŠTORAS ant pardavimo lietuvių apgyventoj vasarnamių kolonijoj, Tewksbury, Mass. Viskas tik už \$1500. Tik \$500 įnešt. Vladas Klemka, 39 So. Monroe Terr., Dorchester, Mass.

PARSIDUODA 1 šeimos

namas, su 12 kambarių, naujos mados, moderniskais įtaisymais kieta medžio grindis. Daug žemės, namas geram stovyje, prekė \$9,000, atsiilepkite. 36 Clifford st. Roxbury. Telep. Rox 3412-W. (29)

GERI KAMBARIAI PASIRENDAVOJA

4 kambariai, elektros šviestos, gesai ir kiti įtaisymai, spakaini vieta gyvenimui, randa \$15.00 mėnesi. J. Lengvinas, 286 — 4th St. So. Boston, Mass.

APDRAUSKIT

Apdrauskit savo automobilius nes įstatymai to reikalauja. Taipgi įsišurinkit namų rakandus nes gali nelaimė užtikti ir pasiliksit be turty. Visus tuos dalykus atlieku ir teisingai patarnauju.

BRONIS KONTRIM

361 W. Broadway, So. Boston, Mass. Tel. 0605

Skoliname Piningus

Jei jums reikia pirmą ar antrą mažo ar didelio mortgage už žemiausį nuosimtį gali gauti pas mane, taipgi perku antrus mortgages. P. J. KAY, 110 Tremont St. Boston, Mass. Room 508

VINCAS R. GALUBICKAS Karpenteris.

Taisome ir pentiname namus, peiperiuojame kambarius, dirbame visokius darbus. Kreipkitės šiuo adresu: (11-27) 72 DOWNER AVE. DORCHESTER, MASS. Tel. Columbia 5297

NAUJAS LIETUVIŠKAS GELEŽINIS ŠTORAS

162 W. BROADWAY PALEI B STREET

Mes atdarėme So. Bostone naują lietuvišką geležinį štorą. Dabar visi lietuviai kaip Boston'o, taip ir apilinkės turės progą gauti visokių geležinių namams reikmenų už pigiausią kainą.

Mes parduodam pentus, varnišius po \$1.50, \$2.25 ir \$3.65 už galioną. Ir namams maudynes, boilerius, skalbyklas, gazo pečius, visokius vamzdžius (pipes), sijukus. Vienu žodžiu, ko tik reikia del namo, tai mes tuojaus parupinsime ir mūsų trokas atvež j namus. Taipgi atliekame visą plumbrio darbą. Kreipkitės: GEO. LAUKAITIS & COMPANY 162 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 2373-M

POWERS & MEHEGAN

PLUMBERUOJAME, ĮVEDAME ŠEIMAS IR GESĄ 463 WEST BROADWAY ARTI DORCHESTER ST. Telefonas 3770.

TAXI

ZEMIAUSIA MOKESTIS BOSTONE

Del parankumo Lietuviams Cadillac Limozinai visokiems skubotiem reikalams. 24 valandų patarnavimas. DINSMORE TAXI CO. Telefonas South Boston 1754 OFISAS: 350 BROADWAY SO. BOSTON.

TAXI

KNAPP CAB CO.

ZEMA MOKESTIS TELEFONAS: South 3600 Boston

Stotis: 81 Dorchester gatvė 24 valandų patarnavimas. Automobiliai del vestuvių, taipgi pasivažinėjimui valandom ir tt.

Parsiduoda

Visai nauji rakandai (forničai) naujausios mados, gražiai ir stipriai padaryti. Skubiai atsišaukite, turėsite gerą progą.

B. B. STEFAN 361 Broadway So. Boston, Mass.

LABAI PIGIAI PARSIDUODA BUCERNĖ IR GROSERNĖ.

Kampinis ruimingas storas lietuvių, lenkų, rusų ir amerikų tirstoj apylenkėj apgyventas. Randa pigi. Krautuvė didelė. Savininkas 5 mėnesiai kai serga ir labai pigiai parduoda. Lietuviai gera progą ir biznis pelningas.

Kreipkitės šiuo adresu: JUOZAS ŽURAVLIS 104 Lawrence st., Lawrence, Mass.

Bergen

SO. BOSTON, MASS.

3 šeimynų namas 11 kambarių su įtaisymais. Prekė \$4,000, parduoda ant lengvų sąlygų. S. Jokubauskas, 327 E St. So. Boston, Mass. Tel. S. Boston 2408

Geriausią Proga

CAMBRIDGE

3 šeimynų po 5 kambarius, 10 metų senumo namas, geroje vietoje su elektros šviesa, maudynėmis, ir kitais naujos mados įtaisymais. Vieta del garadžių. Prekė tik \$10,500. Klauskite: K. SIDABRAS, 327 E ST., SO. BOSTON MASS. Tel. Univ. 4842 — M.

SOUTH BOSTON, MASS

2 šeimynų namas su 9 kambariais 6 karų garadžius geroje vietoje parduoda už \$10,000 ant lengvų išlygų. Klauskite:

J. BALUŠAITIS, 337 3rd St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 0418-R

PARSIDUODA

CITY POINT

6 šeimynų po 4 kambarius, kampinis namas, geram padėjime, su elektros šviesa, skalbyklas, ir gesais, randy į mėnesį \$142, prekė tik \$13,000. ant lengvų išlygų. V. P. YANKUS, 327 E St., So. Boston, Mass.

Svarbu

Kurie norite namą pirkti arba parduoti, garsinkitės "Sandaroje" Real Estate skyriuje, o pasekmės bus užtikrintos.

Tel. So. Boston 2795-R

NEW ENGLAND CLEANSING & DYING CO.

450 Broadway So. Boston, Mass. Drapanas paims ir atveš dykai Pašaukite per telefoną

ALLEN HOWE

DENTISTAS Kambarys 17. Tel. connection 409 BROADWAY South Boston

K. ŠIDLAUSKO

APTEKA

Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų. Reikale kreipkitės. 373 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

D. A. Zaletskas

GRABORIUS ir BALSAMUO TOJAS. Ofisas: 983 CAMBRIDGE ST. Tel. Univ. 8831—W. Gyvenimo antrašas: 448 CAMBRIDGE ST. Cambridge, Mass. Tel. Univ. 8831—R.